

Bruxelles, 8. rujna 2023.
(OR. en)

12800/23

**Međuinstitucijski predmet:
2023/0315(COD)**

**COMPET 850
MI 725
SOC 593
ECOFIN 855
DRS 45
FREMP 238
JAI 1128
MDC 1
ENT 187
ENV 963
DIGIT 169
CODEC 1562
IA 217**

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	5. rujna 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 516 final
Predmet:	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o europskim prekograničnim udruženjima

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 516 final.

Priloženo: COM(2023) 516 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 5.9.2023.
COM(2023) 516 final

2023/0315 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o europskim prekograničnim udruženjima

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2023) 306 final} - {SWD(2023) 292 final} - {SWD(2023) 293 final} -
{SWD(2023) 294 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Prijedlog proizlazi iz Rezolucije Europskog parlamenta od 17. veljače 2022., čiji je cilj promicanje udruženja i drugih neprofitnih organizacija u EU-u u okviru dovršetka unutarnjeg tržišta, zaštita njihovih temeljnih prava i razvijanje demokratskog prostora EU-a. Točnije, Rezolucijom se od Komisije tražilo da u skladu s člankom 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU) podnese dva nova zakonodavna prijedloga: uredbu (u skladu s člankom 352. UFEU-a) kojom se stvara pravni oblik „europskih udruženja” i direktivu o usklađivanju zajedničkih minimalnih standarda za neprofitne organizacije (u skladu s člankom 114. UFEU-a). Europska komisija pozitivno je odgovorila na poziv Europskog parlamenta i složila se da je potrebno stvoriti poticajno okruženje za neprofitni sektor, među kojima su udruženja najčešći pravni oblik.

Cilj je prijedloga poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta neprofitnih udruženja utvrđivanjem mjera kojima se usklađuju uvjeti za osnivanje i djelovanje europskih prekograničnih udruženja s ciljem olakšavanja učinkovitog ostvarivanja slobode kretanja neprofitnih udruženja koja djeluju na unutarnjem tržištu.

Neprofitna udruženja predstavljaju prevladavajući pravni oblik među neprofitnim organizacijama u Europskoj uniji i njihov se broj u državama članicama EU-a procjenjuje na 3,8 milijuna. Neprofitna udruženja također su najbrojnija od četiri pravna oblika koja su tradicionalno obuhvaćena socijalnom ekonomijom¹. Među njima, 310 000 neprofitnih udruženja aktivno je u više od jedne države članice, dok bi se potencijalno još 185 000 teoretski moglo uključiti u prekogranične aktivnosti ako se uklone prepreke. Neprofitna udruženja organizacije su koje se temelje na ključnim načelima socijalne ekonomije: većoj važnosti ljudi i socijalne i/ili ekološke svrhe nego dobiti, ponovnom ulaganju većine dobiti i viškova radi obavljanja djelatnosti u interesu članova/korisnika („kolektivni interes”) ili društva općenito („opći interes”) te demokratskom ili participativnom upravljanju.

Neprofitna udruženja djeluju u sektorima s društvenim učinkom, kao što su zdravstvo, skrb i socijalne usluge, socijalna uključenost, kultura, sport, istraživanje i razvoj, obrazovanje i osposobljavanje, te čine 2,9 % BDP-a EU-a. Zbog svojeg ustroja koji se oslanja na članstvo imaju i izravan učinak poluge na građane koji su članovi, donatori ili korisnici njihovih aktivnosti. Ako se aktivnosti neprofitnih udruženja pružaju uz naknadu, riječ je o usluzi u smislu članka 57. UFEU-a.

Neprofitna udruženja imaju pozitivan učinak na osiguravanje socijalne pravednosti i blagostanja za građane EU-a te su važni za rast na unutarnjem tržištu. Međutim, njihov socioekonomski potencijal nije u potpunosti iskorišten. Puni potencijal unutarnjeg tržišta može se iskoristiti samo ako svi sudionici uživaju prava koja su njime predviđena. U tu je svrhu neprofitnim udruženjima potreban predvidljiv pravni okvir koji im omogućuje neometano obavljanje aktivnosti, među ostalim preko granica na unutarnjem tržištu.

Trenutačno su neprofitna udruženja i njihove djelatnosti na drugačiji način uređeni posebnim zakonodavstvom u 24 države članice², što stvara pravnu nesigurnost i dovodi do različitih

¹ Ostali pravni subjekti u socijalnoj ekonomiji su zadruge, društva za uzajamnu pomoć (tj. uzajamna društva) i zaklade.

² U Irskoj, Danskoj i Švedskoj udruženja su uređena načelima razvijenima na temelju doktrine i sudske prakse.

administrativnih postupaka i zahtjeva. Pravila o osnivanju, članstvu i upravljanju rezultiraju različitim zahtjevima. Na primjer, broj fizičkih ili pravnih osoba kao uvjet za osnivanje neprofitnog udruženja kreće se od 3 do 20, ovisno o državi članici. Kad je riječ o članstvu ili izvršnoj ulozi u neprofitnom udruženju, primjenjuju se različiti zahtjevi koji se u nekim slučajevima odnose na državljanstvo ili zakoniti boravak. Iako sva neprofitna udruženja imaju izvršno tijelo i tijelo za donošenje odluka, pravila koja se odnose na njihovo upravljanje razlikuju se među državama članicama. Nadalje, stjecanje pravne osobnosti neprofitnih udruženja u skladu je s različitim pravilima, pri čemu neke države članice dodjeljuju pravnu osobnost pri registraciji, a druge nakon priznavanja od strane nacionalnih tijela ili nakon jednostavnog osnivanja. Mogućnosti za obavljanje gospodarskih djelatnosti također se razlikuju. Osim toga, velika većina država članica ne priznaje udruženja iz drugih država članica koja se žele uključiti u prekogranične aktivnosti. Time se neprofitna udruženja koja žele obavljati gospodarske djelatnosti u drugoj državi članici prisiljava na osnivanje i registraciju novog neprofitnog udruženja u toj državi članici, što podrazumijeva dodatne administrativne troškove i formalnosti. To ima i posljedice u pogledu usmjeravanja kapitala među neprofitnim udruženjima, sprečavanja neometanog protoka kapitala i umanjivanja mogućnosti neprofitnih udruženja da obavljaju svoje aktivnosti u drugoj državi članici. Pravila se razlikuju i u pogledu pristupa kapitalu te postoje poteškoće u pristupu financijskim zajmovima, kreditima i jamstvima kreditnih institucija. Neprofitna priroda udruženja dodatno pojačava te prepreke i povećava njihovo financijsko opterećenje kada žele poslovati preko granica unutar Unije.

Kako je utvrđeno u kontekstu procjene učinka kojom se podupire ovaj prijedlog, te razlike nameću neopravdane troškove usklađivanja neprofitnim udruženjima koja žele provoditi aktivnosti u više država članica, stvaraju nesigurnost u pogledu primjenjivih obveza i mogu ometati pružanje i razvoj usluga s društvenim učinkom na unutarnjem tržištu. Ta heterogenost ugrožava pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta te negativno utječe na slobodu udruživanja, kao i na slobodu izražavanja i informiranja, te u konačnici neprofitnim udruženjima onemogućuje da iskoriste svoj puni potencijal za stvaranje gospodarske i društvene vrijednosti u EU-u.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Prijedlog je uključen u program rada Komisije za 2023. kao dio okvira za socijalnu ekonomiju u skladu s njezinom glavnom ambicijom „gospodarstva u interesu građana”,³ čime se doprinosi cilju „gospodarstva koje može u potpunosti odgovoriti na potrebe građana EU-a i time osigurati socijalnu pravednost i blagostanje”. U tom smislu povezuje se s mjerama najavljenima u akcijskom planu za socijalnu ekonomiju⁴ i s njima oblikuje „okvir za socijalnu ekonomiju”: Prijedlog preporuke Vijeća o „razvoju okvirnih uvjeta socijalne ekonomije u državama članicama”⁵; i dva radna dokumenta službi Komisije u kojima se utvrđuju „relevantni porezni okviri za subjekte socijalne ekonomije”⁶ i „nediskriminirajuće oporezivanje dobrotvornih organizacija i njihovih donatora: načelo koje proizlazi iz sudske

³ Gospodarstvo u interesu građana (europa.eu).

⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Izgradnja gospodarstva za ljude: akcijski plan za socijalnu ekonomiju”, COM(2021) 778 final.

⁵ Preporuka Vijeća o razvoju okvirnih uvjeta za socijalnu ekonomiju, COM(2023) 316 final, 13.6.23.

⁶ Dokument službi Komisije: Relevantni okviri oporezivanja za subjekte socijalne ekonomije, SWD(2023) 211 final, 13.6.2023.

prakse EU-a”⁷. Konkretno, Preporukom Vijeća promiče se poticajno okruženje za subjekte socijalne ekonomije, uključujući udruženja, a u radnim dokumentima službi Komisije o pitanjima oporezivanja pojašnjava se i poboljšava razumijevanje relevantnih poreznih pravila za subjekte socijalne ekonomije i prekogranične donacije za neprofitna udruženja. Ti su tekstovi stoga dopuna ovom zakonodavnom prijedlogu jer se njima oblikuju sveobuhvatne strategije za subjekte socijalne ekonomije, uključujući neprofitna udruženja, i dotiču područja oporezivanja koje se prijedlogom ne uređuje.

Prijedlog se djelomično nastavlja na neka rješenja donesena u kontekstu pravila EU-a o pravu trgovačkih društava⁸ i uslugama na unutarnjem tržištu. Pravilima EU-a o pravu trgovačkih društava (Direktiva EU 2017/1132)⁹ usklađuju se, među ostalim, zahtjevi i postupci u pogledu osnivanja, kapitala i objavljivanja (domaća spajanja i podjele, prekogranična preoblikovanja, spajanja i podjele za društva kapitala), čime se poduzećima omogućuje osnivanje i djelovanje bilo gdje u EU-u. Direktivom o uslugama¹⁰ olakšava se ostvarivanje slobode poslovnog nastana za pružatelje usluga i slobodno kretanje usluga, uz istodobno održavanje visoke kvalitete usluga. Slično tome, prijedlogom se nastoje ukloniti ograničenja slobode djelovanja na unutarnjem tržištu s kojima se suočavaju neprofitna udruženja i omogućiti im da djeluju bilo gdje u EU-u putem novog oblika europskog prekograničnog udruženja.

S obzirom na navedeno, Direktivom se popunjava zakonodavna praznina jer ne postoji posebno zakonodavstvo na razini EU-a kojim bi se regulirali uvjeti za prekogranično djelovanje neprofitnih udruženja na unutarnjem tržištu¹¹. U tom se smislu ciljani pristup prijedloga znatno razlikuje od širokog pristupa koji je slijedio prijedlog Komisije iz 1992. o stvaranju europskog pravnog oblika za udruhu (tj. europsku udruhu)¹² jer se njime ne namjerava stvoriti europski statut za udruhu već se umjesto toga stvara novi nacionalni pravni oblik koji olakšava prekogranične aktivnosti neprofitnih udruženja i njihovu mobilnost uz poštovanje nacionalnih tradicija.

Nadalje, prijedlog je povezan s pravilima EU-a o drugim postojećim europskim pravnim oblicima koji su općenito osmišljeni kako bi se olakšale i poboljšale prekogranične aktivnosti među državama članicama i općenito širom Unije, posebno s pravilima o Europskom gospodarskom interesnom udruženju (EGIU)¹³, Europskoj grupaciji za teritorijalnu suradnju

⁷ [Dokument službi Komisije: Nediskriminirajuće oporezivanje dobrotvornih organizacija i njihovih donatora: načela koja proizlaze iz sudske prakse EU-a, SWD\(2023\) 212 final od 13.6.2023.](#)

⁸ Cilj je pravila EU-a u području prava trgovačkih društava pružiti zaštitu dioničarima i drugim stranama s posebnim interesom u trgovačkim društvima, kao što su zaposlenici i vjerovnici, učiniti djelovanje učinkovitijim, konkurentnijim i održivijim u dugoročnom razdoblju te potaknuti poduzeća sa sjedištem u različitim zemljama EU-a na međusobnu suradnju. Taj pravni okvir dopunjuju pravila EU-a o izvješćivanju poduzeća, reviziji i transparentnosti.

⁹ Direktiva (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava (SL L 169, 30.6.2017., str. 46.).

¹⁰ Direktiva 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27.12.2006., str. 36.).

¹¹ U procjeni učinka utvrđeno je da udruženja podliježu posebnim propisima u većini država članica. Općenito, riječ je o sveobuhvatnim zakonima kojima se detaljno reguliraju udruženja. Međutim, prekogranični aspekti koji su ključni za mobilnost i aktivnosti udruženja nisu sveobuhvatno regulirani ni u jednoj državi članici.

¹² Prijedlog Uredbe Vijeća o statutu za europsku udruhu (91/273). Na temelju članka 114. UFEU-a u prijedlogu su utvrđena pravila o uspostavi, registraciji, osnivanju, funkcioniranju, financiranju, prestanku, likvidaciji i nesolventnosti udruge. Prijedlog je povučen 2005.

¹³ Uredba Vijeća (EEZ) br. 2137/85 od 25. srpnja 1985. o Europskom gospodarskom interesnom udruženju (EGIU) (SL L 199, 31.7.1985., str. 1.).

(EGTS)¹⁴, Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC)¹⁵ i konzorcijima za europsku digitalnu infrastrukturu (EDIC)¹⁶. Iako se temelje na članstvu, ti pravni oblici nisu usporedivi s neprofitnim udruženjima u kontekstu ovog prijedloga. Osmišljeni su za obavljanje vrlo specifičnih i ograničenih zadataka¹⁷ (ERIC i EDIC), imaju vrlo ograničenu vrstu članstva¹⁸ (EGTS i ERIC), nemaju ograničenu odgovornost (EGIG i EGTS) ili nemaju neprofitnu svrhu i ograničenje u pogledu neraspodjele dobiti (EGIU).

Naposljetku, ovom se Direktivom ne nastoje regulirati određena pravna područja koja se odnose na ECBA-ove na unutarnjem tržištu, posebno oporezivanje, radno pravo, tržišno natjecanje, intelektualno vlasništvo, sprečavanje pranja novca i nesolventnost.

• **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je prijedlog ugrađen u šire političke ciljeve europskog zelenog plana (uključujući načelo „ne nanosi bitnu štetu”) i relevantan je za druge politike EU-a uspostavljenih u područjima kao što su demokracija i temeljna prava.

Prijedlog je ugrađen i u Komisijin prioritet „Europa spremna za digitalno doba”¹⁹ i njime se podupire politički cilj digitalnog desetljeća 2030. jačanjem i poticanjem upotrebe digitalnih sredstava za smanjenje administrativnog opterećenja povezanog s prekograničnim aktivnostima neprofitnih udruženja. To je u konačnici važno za jačanje slobode izražavanja i informiranja u civilnom društvu, kao i za poticanje građanskog angažmana.

Prijedlog se odnosi na prekogranične aktivnosti neprofitnih udruženja i u skladu je sa zaključcima godišnjeg izvješća za 2022. o primjeni Povelje EU-a o temeljnim pravima²⁰, u kojem se naglašava da organizacije civilnog društva mogu zagovarati politike i zakonodavstvo izvan granica država članica te da je njihova uloga posebno relevantna u kontekstu trenutnih izazova s kojima se EU suočava. U tom je kontekstu Konferencija o budućnosti Europe²¹ prepoznala važnu ulogu civilnog društva i istaknula potrebu za statutom europskih prekograničnih udruženja i neprofitnih organizacija. Prijedlog bi mogao pozitivno utjecati na saveze europskih sveučilišta kako bi se olakšala dublja, dugoročna i fleksibilna prekogranična suradnja²². Prijedlog je pripremljen uz najavljeni paket mjera za obranu demokracije²³.

¹⁴ Uredba (EZ) br. 1082/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o Europskoj grupaciji za teritorijalnu suradnju (EGTS) (SL L 210 od 31.7.2006., str. 19.).

¹⁵ Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).

¹⁶ Odluka (EU) 2022/2481 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o uspostavi programa politike za digitalno desetljeće do 2030. (SL L 323, 19.12.2022., str. 4.).

¹⁷ Njihova potencijalna područja djelovanja i svrha ograničeni su odgovarajućim propisima.

¹⁸ Otvoreni su samo za zemlje, međuvladine organizacije (ERIC) ili tijela država članica (EGTS).

¹⁹ Europa spremna za digitalno doba (europa.eu).

²⁰ https://commission.europa.eu/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights/application-charter/annual-reports-application-charter_en#ref-2022-report

²¹ Konferencija o budućnosti Europe, Izvješće o konačnom ishodu, svibanj 2022..

²² Vidjeti [Komunikaciju Komisije o europskoj strategiji za sveučilišta](#) od 18.1.2022, COM(2022) 16 final i [inicijativu Europska sveučilišta](#).

²³ Vidjeti Poziv na očitovanje od 16. veljače 2023.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Prijedlog se temelji na članku 50. UFEU-a i članku 114. UFEU-a.

Članak 50. stavci 1. i 2. UFEU-a, kojim se Europski parlament i Vijeće ovlašćuju za donošenje odredaba radi ostvarivanja slobode poslovnog nastana, služe kao pravna osnova za mjere kojima se olakšava ostvarivanje prava poslovnog nastana udruženja koja se bave gospodarskom djelatnošću i njihove mobilnosti, npr. prijenos registriranog sjedišta.

Člankom 114. UFEU-a Europskom parlamentu i Vijeću daju se ovlasti za donošenje mjera za usklađivanje odredbi zakona ili drugih propisa u državama članicama, čiji je cilj uspostava i funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Cilj je prijedloga olakšati ostvarivanje prava neprofitnih udruženja na poslovni nastan te učinkovito ostvarivanje prava na slobodno kretanje utvrđivanjem mjera za usklađivanje uvjeta za osnivanje i rad europskih prekograničnih udruženja, čime bi se, među ostalim, omogućilo automatsko priznavanje njihove pravne osobnosti u državama članicama, osiguralo da podliježu jedinstvenoj obvezi registracije i predviđela usklađena pravila o mobilnosti (tj. prijenos registriranog sjedišta). Ovim se prijedlogom u okviru nacionalnog pravnog poretka država članica stvara novi pravni oblik neprofitnih udruženja usmjerenih na prekogranične aktivnosti i utvrđuju uvjeti za njihovo djelovanje i mobilnost diljem Unije, što dovodi do usklađivanja pravnih i administrativnih mjera u državama članicama u odnosu na neprofitna udruženja i stoga doprinosi funkcioniranju unutarnjeg tržišta.

S obzirom na to, članak 50. UFEU-a odgovarajuća je pravna osnova za mjere čiji je izravni cilj povećanje prava na osnivanje udruženja i njihove mobilnosti na unutarnjem tržištu.

Članak 50. UFEU-a kombinira se s člankom 114. UFEU-a. Osim olakšavanja slobode poslovnog nastana, predloženom Direktivom želi se osigurati da neprofitna udruženja mogu u uživati sva prava na slobodno kretanje robe, obavljati gospodarsku djelatnost i primati usluge te ostvarivati slobodu primanja kapitala. To se ostvaruje uklanjanjem ograničenja, osobito onih koja se odnose na uređenje gospodarskih djelatnosti i usmjeravanje kapitala. Stoga je članak 114. UFEU-a dodatna pravna osnova za intervenciju koja obuhvaća neprofitna udruženja koja se bave gospodarskim aktivnostima na unutarnjem tržištu usklađivanjem različitih ograničavajućih odredbi država članica u pogledu obavljanja gospodarske djelatnosti i slobode primanja kapitala, koje imaju izravan učinak na funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Opći je cilj prijedloga ukloniti prepreke prekograničnim aktivnostima i prekograničnoj mobilnosti neprofitnih udruženja na unutarnjem tržištu.

Postoji jasna dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a jer problemi koji se rješavaju ovim prijedlogom imaju snažnu prekograničnu dimenziju. Trenutačno nema dovoljno koordinacije među državama članicama kako bi se olakšale prekogranične gospodarske aktivnosti neprofitnih udruženja, njihova mobilnost i sposobnost da uživaju slobode na unutarnjem tržištu. Takva koordinacija, iako je teoretski moguća, čini se malo vjerojatnom u bliskoj budućnosti. Na primjer, nakon što je Komisija 2005. povukla svoj prijedlog o uspostavi statuta za europsku udrugu, samo su tri države članice donijele propise kako bi olakšale prekogranične aktivnosti neprofitnih udruženja putem obveza registracije. Konkretno, pojedinačno djelovanje ili nedjelovanje država članica uglavnom je usmjereno na reguliranje neprofitnih udruženja u njihovu specifičnom nacionalnom kontekstu i ne bavi se prekograničnom dimenzijom, uz iznimku nekoliko država članica. Direktiva obuhvaća

isključivo prekograničnu dimenziju jer je usmjerena na neprofitne udruženja zainteresirana za djelovanje u više od jedne države članice, a njezin je cilj pomoći tim neprofitnim udruženjima da ostvare korist od priznavanja svoje pravne osobnosti u cijeloj Uniji i veće jasnoće u pogledu administrativnih postupaka koji se primjenjuju pri prekograničnom djelovanju. Oslanjajući se samo na djelovanje država članica, pravne i administrativne prepreke vjerojatno bi nastavile postojati za neprofitna udruženja kad se bave prekograničnim aktivnostima, što bi dovelo do nastavka pravne nesigurnosti i prekomjerne birokracije i onemogućilo jednake uvjete za neprofitna udruženja na unutarnjem tržištu.

Djelovanjem EU-a osigurat će se jasan i predvidljiv okvir koji će neprofitnim udruženjima omogućiti da u potpunosti iskoriste svoje slobode na unutarnjem tržištu kada djeluju prekogranično. Stoga države članice ne mogu same dostatno ostvariti cilj ove inicijative, nego se on na bolji način može ostvariti na razini Unije.

- **Proporcionalnost**

Ovaj je prijedlog usmjeren na neprofitna udruženja koja djeluju ili žele poslovati prekogranično i neće nužno dovesti do toga da države članice promijene svoja postojeća nacionalna pravila o neprofitnim udruženjima niti će imati izravne posljedice na neprofitna udruženja koja nisu zainteresirana za prekogranične aktivnosti. Sadržaj i oblik prijedloga stoga su razmjerni razmjeru i opsegu utvrđenih problema s kojima se suočavaju neprofitna udruženja kada se bave prekograničnim aktivnostima ili ostvaruju mobilnost.

Novi pravni oblik koji je posebno osmišljen i uveden na nacionalnoj razini, a koji je temelj ovog prijedloga, osigurat će državama članicama fleksibilnost da ga prilagode svojim nacionalnim okvirima. Odredbe propisane u predloženoj direktivi neće zahtijevati izmjenu zakonodavstva država članica kojim se uređuju postojeći oblici neprofitnih udruženja osnovanih na njihovu državnom području.

Analiza opcija politike provedena u procjeni učinka, u kojoj su uzete u obzir njihova djelotvornost, učinkovitost, usklađenost i proporcionalnost, pokazala je da bi sve opcije mogle imati pozitivan učinak i da je opcija iz predstavljenog prijedloga u tom smislu bila najbolje rangirana.

- **Odabir instrumenta**

Ovaj prijedlog ima oblik direktive i uredbe.

Primjena direktive propisana je člankom 50. UFEU-a. Osim toga, direktiva se smatra najprikladnijim i najproporcionalnijim pravnim instrumentom kako bi se omogućio prostor za prilagodbu mjera za prenošenje nacionalnim okvirima, čime bi se također udruženjima moglo olakšati prihvaćanje novog pravnog oblika.

Uredbom, koja je tehničke prirode, mijenja se Uredba (EU) br. 1024/2012²⁴, kojom je uspostavljen Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (IMI), kako bi se osiguralo da nadležna tijela država članica surađuju i razmjenjuju informacije putem sustava IMI kada primjenjuju nacionalna pravila uvedena u skladu s odredbama prijedloga. Njome se izmjenjuje i Uredba (EU) 2018/1724²⁵, kojom je uspostavljen jedinstveni digitalni pristupnik, kako bi se osiguralo

²⁴ Uredba (EU) br. 1024/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2008/49/EZ (SL L 316, 14.11.2012., str. 1.).

²⁵ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

da države članice omogućuju internetski pristup informacijama o europskim prekograničnim udruženjima i neprofitnim organizacijama te olakšala razmjena dokaza među nadležnim tijelima u postupcima za ECBA-ove utvrđenima u predloženoj direktivi. Uredba je prikladan instrument s obzirom na načelo paralelizma oblika.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• Savjetovanja s dionicima

Ovaj prijedlog temelji se na opsežnim aktivnostima savjetovanja s dionicima, odnosno neprofitnim udruženjima, neprofitnim organizacijama, građanima EU-a koji sudjeluju u neprofitnim udruženjima i organizacijama, državama članicama i javnim tijelima, poduzećima, stručnjacima i istraživačima u području neprofitnog prava.

Otvoreno javno savjetovanje i poziv na očitovanje objavljeni su 5. kolovoza 2022. i trajali su do 3. studenoga 2022.²⁶ Doprinosi dionika uključeni su u postupak utvrđivanja i definiranja razmjera problema i opcija politike.

Komisija je naručila vanjsku studiju za potporu pripremi ovog prijedloga. U tom su kontekstu provedena dodatna ciljana savjetovanja s dionicima.

Procjena učinka kojom se podupire prijedlog Komisije temelji se na rezultatima sljedećih aktivnosti savjetovanja:

- poziva na očitovanje, tijekom kojeg je primljeno 50 odgovora;
- javnog savjetovanja, tijekom kojeg je primljeno 64 odgovora.
- u kontekstu vanjske studije, ciljanog savjetovanja putem internetske ankete s odgovorima domaćih i prekograničnih udruženja (ukupno 88, uključujući krovne organizacije), pružatelja usluga (ukupno 12), akademske zajednice/istraživačkih instituta (ukupno 14) i odgovornih tijela (ukupno 11);
- u kontekstu vanjske studije, 64 razgovora s udruženjima i krovnim organizacijama koje okupljaju nacionalna udruženja.

Iako bi se apsolutni broj odgovora u okviru aktivnosti savjetovanja mogao smatrati općenito ograničenim, reprezentativnost doprinosa ojačana je doprinosima 29 krovnih organizacija, koje su zastupale 3026 udruženja.

Općenito, aktivnosti savjetovanja pokazale su da je među dionicima široko prepoznata potreba za jačanjem prekograničnih aktivnosti neprofitnih udruženja te da postoji potpora djelovanju EU-a kako bi se olakšale prekogranične aktivnosti neprofitnih udruženja na unutarnjem tržištu²⁷.

Većina ispitanika izvijestila je o učestalim poteškoćama i preprekama pri provedbi prekograničnih aktivnosti. U pozivu na očitovanje dionici su istaknuli postojeće prepreke u područjima kao što su pružanje usluga u drugoj državi članici bez registracije, problemi s priznavanjem u drugoj državi članici, pristup financiranju te različiti sustavi PDV-a i pristupi u različitim državama članicama EU-a. Tijekom javnog savjetovanja pitanja koja su se najčešće ponavljala bila su pitanja povezana s porezima, postupcima registracije i

²⁶ Jedinstveno tržište – Prijedlog zakonodavne inicijative o prekograničnim aktivnostima udruženja (europa.eu).

²⁷ Na primjer, u okviru javnog savjetovanja (64 odgovora) većina ispitanika (tj. 73 %, 47 od 64) podržala je djelovanje EU-a za olakšavanje prekograničnih aktivnosti udruženja na jedinstvenom tržištu.

administrativnim formalnostima. Odgovori iz ciljanih savjetovanja s dionicima bili su slični jer se u njima ukazivalo na pitanja kao što su različiti skupovi nacionalnih pravila za osnivanje neprofitnih udruženja, poteškoće u spajanju neprofitnih udruženja u različitim državama članicama i druga porezna pitanja.

Kad je riječ o najpoželjnijoj opciji politike, 36 % (22 od 64) svih ispitanika u javnom savjetovanju (u kojem je 67 %, tj. 43 od 64 sudionika bilo iz neprofitnog sektora) dalo je prednost „novom pravnom obliku za udruženja”. 16 od 38 ispitanika koji su se izjasnili da djeluju u pravnom obliku udruženja (tj. 42 % ispitanika) također joj je dalo prednost. „Usklađivanje zajedničkih minimalnih standarda” (opcija politike 2) bila je najpoželjnija opcija za 42 % (26 od 64) svih ispitanika i 32 % (12 od 38) ispitanika koji djeluju u pravnom obliku udruženja.

U kontekstu ciljane ankete (na koja je primljeno 140 odgovora) neprofitna udruženja koja su odgovorila podržala su intervenciju EU-a, čime se potencijalno daje prednost stvaranju novih pravnih oblika u smislu djelotvornosti u olakšavanju djelovanje udruženja u drugoj državi članici, dok su i druge opcije politike bile široko podržane.

Detaljne informacije o strategiji savjetovanja, ishodima i zaključcima savjetovanja s dionicima dostupne su u Prilogu 2. izvješću o procjeni učinka i u odjeljku [Iznesite svoje mišljenje \(europa.eu\)](#).

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Kako bi potkrijepila analizu na kojoj se temelji procjena učinka, Komisija je upotrijebila rezultate vanjske studije koja je ugovorena kako bi se prikupili dodatni dokazi o prekograničnim aktivnostima udruženja. Uključivala je komparativnu pravnu analizu zakona i režima za udruženja u EU-u, ciljane ankete te kvalitativnu i kvantitativnu procjenu učinaka mogućih mjera.

Osim toga, procjena učinka potkrijepljena je dokazima koji proizlaze iz [studije o komparativnoj pravnoj analizi zakona i režima za udruženja u EU-u](#), objavljene u rujnu 2022., i [studije o komparativnoj pravnoj analizi pravila o spajanjima koja se odnose na udruženja u EU-u](#) koja će biti objavljena u srpnju 2023.

Osim iz tih popratnih studija, dodatno stručno znanje prikupljeno je na temelju istraživanja literature i odgovora dobivenih u okviru savjetovanja s dionicima.

U tom je kontekstu Komisija raspravljala u lipnju i studenome 2022. sa Stručnom skupinom Komisije za socijalnu ekonomiju i socijalna poduzeća (GECES) o inicijativi za prekogranične aktivnosti neprofitnih udruženja.

Uz popratne studije i savjetovanja s dionicima Komisija je posebnu pozornost posvetila Rezoluciji Europskog parlamenta od 17. veljače 2022., u kojoj su dane preporuke Komisiji o statutu europskih prekograničnih udruženja i neprofitnih organizacija, kao i studiji Europskog parlamenta na kojoj se temelji rezolucija²⁸.

- **Procjena učinka**

Odbor za nadzor regulative ispitao je procjenu učinka prijedloga 2. ožujka 2023. Nakon negativnog mišljenja primljenog 31. ožujka Odboru je 8. svibnja 2023. dostavljena revidirana procjena učinka. Nakon pozitivnog mišljenja Odbora za nadzor regulative uz zadržke od 8. lipnja 2023. procjena učinka priložena ovom prijedlogu revidirana je kako bi se na

²⁸ Statut europskih prekograničnih udruženja i neprofitnih organizacija Moguće koristi u postojećoj situaciji | Skupina za strateško promišljanje | Europski parlament (europa.eu).

odgovarajući način uzele u obzir preporuke Odbora, npr. dodatnim objašnjenjem odabira pravne osnove, pojašnjenjem različitih učinaka među opcijama politike i u pogledu supsidijarnosti i proporcionalnosti te detaljnijim predstavljanjem metodologije ocjenjivanja opcija politike.

U procjeni učinka analizirane su opcije politike koje se temelje na analizi prepreka utvrđenih u četiri glavna područja unutarnjeg tržišta: u vezi s pravom neprofitnih udruženja na poslovni nastan kada djeluju prekogranično, njihovim sposobnostima za pružanje usluga i robe te slanjem i primanjem kapitala; mogućnosti prekograničnog članstva i sudjelovanja u upravljačkim tijelima neprofitnih udruženja kada djeluju prekogranično; prekogranična mobilnost neprofitnih udruženja.

U scenariju koji se temelji na nepostojanju intervencije politike na razini EU-a neprofitna udruženja i dalje će biti uređena isključivo nacionalnim pravom. U tom osnovnom scenariju procjena učinka pokazala je da će postojeće prepreke najvjerojatnije ostati ili se u nekim slučajevima pogoršati s obzirom na društvene izazove i kretanja na tržištu. Države članice trenutačno nemaju zakonodavstvo koje se posebno odnosi na prekogranične aktivnosti i mobilnost neprofitnih udruženja, osim u nekoliko zemalja. Osim toga, nema naznaka o tome da države članice planiraju novo zakonodavstvo u tom području. Bez odgovarajućeg načina za priznavanje i olakšavanje mobilnosti mjere na razini država članica imale bi ograničene koristi.

Stoga su ocijenjene tri opcije politike za smanjenje utvrđenih prepreka s kojima se suočavaju neprofitna udruženja pri prekograničnom djelovanju na unutarnjem tržištu.

Prva opcija politike analizirana je u dvije podopcije u kojima se predlaže uvođenje: a) europskog pravnog oblika pod nazivom „europsko udruženje” kojim bi se regulirali svi aspekti funkcioniranja tog novog pravnog oblika i koji bi postojao usporedno s nacionalnim pravnim oblicima bez njihove zamjene. Oblik europskog udruženja bio bi koristan za neprofitna udruženja koja su zainteresirana za djelovanje u više država članica, ali bi možda bio manje prikladan za mala neprofitna udruženja s povremenim prekograničnim aktivnostima; b) uspostava pravnog oblika na razini EU-a pod nazivom „europsko prekogranično udruženje” kojim su posebno obuhvaćeni prekogranični aspekti. Za razliku od podopcije iz točke (a), ovom podopcijom ne propisuje se u potpunosti pravni oblik, već se samo iscrpno propisuju prekogranični aspekti. Obje podopcije temeljile bi se na članku 352. UFEU-a te bi se stoga novi pravni oblik stvorio uredbom.

Drugom opcijom politike predlaže se usklađivanje zajedničkih minimalnih standarda za prekogranične aktivnosti i mobilnost neprofitnih udruženja u državama članicama. Ta bi opcija zahtijevala uklanjanje ili izmjenu postojećih odredbi i uvođenje novih u pravo država članica kako bi se postigli ti ciljevi. Tom bi se opcijom potaknula registracija putem interneta, digitalni registri i standardizirani postupci kako bi se olakšala registracija neprofitnih udruženja koja djeluju prekogranično i razmjena informacija među državama članicama i na razini EU-a. Te bi mjere usklađivanja bile korisne za neprofitna udruženja, a ovisno o opsegu usklađivanja, nova pravila možda su utjecala na sva neprofitna udruženja. Djelomično usklađivanje nacionalnih zakona pojednostavnilo bi pravila koja se primjenjuju na neprofitna udruženja koja djeluju u prekograničnom kontekstu, osiguravajući prava i zaštitne mjere za njihovu prekograničnu mobilnost i aktivnosti. Pravni instrument za tu mogućnost bila bi direktiva, a pravna osnova bili bi članak 114. ili 50. UFEU-a ili njihova kombinacija, uzimajući u obzir materijalno područje primjene inicijative.

Treće, ocijenjena je opcija politike kojom se na nacionalnoj razini stvara dodatni pravni oblik neprofitnog udruženja koji je osmišljen u prekogranične svrhe i koji priznaju države članice. Tom bi se opcijom politike od svake države članice zahtijevalo da u svoj nacionalni pravni

sustav uvede pravni oblik neprofitnog udruženja osmišljenog za prekogranične svrhe. Na razini EU-a obuhvatila bi samo propisivanje zahtjeva i zaštitnih mjera potrebnih za olakšavanje navedenih prekograničnih svrha te bi supostojala s postojećim pravnim oblicima neprofitnih udruženja u nacionalnom pravu, uz poštovanje različitih nacionalnih tradicija u pravu o udruženjima. „Prekogranična udruženja” ne bi se nužno trebala registrirati u svakoj državi članici zasebno jer bi se njihova pravna osobnost i sposobnost priznavale automatski, a čak i kada su dodatne formalnosti opravdane, „prekogranična udruženja” ne bi trebala biti obvezna dostaviti informacije koje su već dostavljene nadležnom tijelu jedne države članice. Umjesto toga, tijela država članica digitalno će razmjenjivati informacije.

Treća opcija politike nudi kombinaciju aspekata iz prve i druge opcije politike jer se njome stvara dodatni novi pravni oblik neprofitnih udruženja (slično prvoj opciji politike), ali samo s odredbama relevantnima za prekogranične aspekte, koje države članice mogu prilagoditi svojim nacionalnim okvirima prenošenjem (slično kao i druga opcija politike), pri čemu se izbjegava potreba za nužnom izmjenom pravila o postojećim pravnim oblicima na nacionalnoj razini.

Iako bi sve opcije politike pridonijele postizanju ciljeva politike u okviru inicijative (mada na različit način i u različitom opsegu), glavne razlike među njima odnose se na razinu usklađenosti s načelima proporcionalnosti i supsidijarnosti te na razinu pravne izvedivosti u odnosu na utvrđeni problem. U tom se kontekstu treća opcija pojavila kao najpoželjnija opcija jer ona pridonosi rješavanju utvrđenog problema te se rješavaju posebni ciljevi, a istodobno je ciljana i uravnotežena u smislu troškova i koristi²⁹.

Nadalje, u studiji na kojoj se temelji procjena učinka ocijenjeni su i gospodarski, socijalni i okolišni učinci najpoželjnije opcije politike te je zaključeno da se općenito očekuje da će treća opcija politike dugoročno pozitivno utjecati na nadležna tijela bez znatnih troškova prilagodbe.

S gospodarskog stajališta, prijedlogom se ne nameću nikakvi troškovi. Neprofitna udruženja koja preuzimaju taj novi pravni oblik mogu se suočiti s određenim troškovima koji će ovisiti o mjeri u kojoj bi se usklađene odredbe razlikovale od nacionalnih pravila, ali ti troškovi neće biti znatni. Ako je potrebno razviti ili prilagoditi internetski registar, može doći do neznatnih troškova za javne uprave. Za udruženja koja ne žele imati takav pravni oblik ne bi nastali nikakvi troškovi prilagodbe i administrativni troškovi. Tom će se opcijom politike smanjiti jednokratni troškovi pokretanja poslovanja i periodični troškovi neprofitnih udruženja koja djeluju prekogranično u usporedbi s osnovnom opcijom politike. Točnije, procjenjuje se da će se prekomjerni troškovi pokretanja (npr. troškovi informiranja i izravne naknade) smanjiti na 2 150 EUR po pokretanju. U procijenjenom razdoblju od 15 godina smanjenja prekomjernih troškova mogla bi iznositi do 338 milijuna EUR – 378 milijuna EUR prema scenariju najbolje procjene (358 milijuna EUR za središnju procjenu 166 500 novih prekograničnih udruženja u procijenjenom razdoblju od 15 godina). Smanjenje prekomjernih troškova rada (periodični troškovi, npr. administrativni troškovi i troškovi usklađivanja) za neprofitna udruženja koja trenutačno djeluju prekogranično procjenjuje se na 770 milijuna EUR godišnje. U procijenjenom razdoblju od 15 godina uštede troškova mogle bi iznositi do 8,5 milijardi EUR, što bi doprinijelo općem smanjenju regulatornog opterećenja. U procjeni učinka daje se i najbolja procjena mogućih neizravnih gospodarskih koristi: 157 000 – 176 000 dodatnih udruženja koja djeluju preko granica, uz stvaranje 64 000 – 71 000 radnih mjesta i 3,57

²⁹ Kako je navedeno u odjeljcima 6. i 7. izvješća o procjeni učinka.

milijardi EUR – 4 milijarde EUR dodane vrijednosti, što odgovara maksimalnom mogućem iskorištavanju sredstava u razdoblju od 15 godina³⁰.

Kad je riječ o socijalnim učincima, činilo se da je teško utvrditi uzročno-posljedičnu vezu između direktive o pojednostavnjenju regulatornih i administrativnih pravila o prekograničnom djelovanju neprofitnih udruženja i mogućih socijalnih učinaka. Međutim, procjenom učinka utvrđeni su neizravni, ali nemjerljivi pozitivni učinci. Konkretno, smatra se da se direktivom poboljšava pristup za građane u sektorima koji nude socijalne usluge u svim državama članicama (npr. zdravstvo i socijalne usluge, socijalni rad za potrebe zajednice, obrazovanje i osposobljavanje, službe za zapošljavanje itd.). Njome će se dodatno poticati konvergencija različitih modela koji se nude u državama članicama, što će dovesti do opće poboljšane kvalitete takvih usluga u EU-u. Kad je riječ o temeljnim pravima, ovom bi se direktivom također moglo ojačati pravo na slobodu okupljanja i udruživanja na nediskriminirajući način jer bi se prema neprofitnim udruženjima koja odaberu jedan od novih pravnih oblika postupalo jednako kao prema neprofitnim udruženjima koja već postoje u skladu s nacionalnim pravom. Prema rezultatima uredskog istraživanja i rezultatima javnog savjetovanja, smatra se da treća opcija politike ima snažan pozitivan učinak na zaštitu prava na slobodu okupljanja i udruživanja te slobode izražavanja i informiranja neprofitnih udruženja i njihovih članova u EU-u jer poboljšava uvjete za djelovanje neprofitnih udruženja na unutarnjem tržištu.

U načelu se ne očekuje da će priroda i ciljevi inicijative proizvesti mjerljive izravne učinke na okoliš. Pri razmatranju mogućih neizravnih koristi očekuje se da će najpoželjnija opcija imati pozitivan učinak poboljšanjem položaja i prisutnosti neprofitnih udruženja koja djeluju prekogranično i djeluju u području okoliša i klimatskih promjena, primjerice u vezi s promicanjem biološke raznolikosti, očuvanjem prirode i borbom protiv klimatskih promjena.

Inicijativa bi imala i neizravan gospodarski učinak na inovacije i tržišno natjecanje u ključnim sektorima od velike društvene važnosti (npr. zdravstvene i socijalne usluge, socijalni rad, uključivanje na tržište rada, usluge osposobljavanja i obrazovanja, službe za zapošljavanje te istraživanje i razvoj). S manje prepreka za neprofitna udruženja na unutarnjem tržištu povećat će se broj usluga i proizvoda koji se nude na nacionalnim tržištima i ojačati suradnja i tržišno natjecanje. Time će se potaknuti inovacije i poboljšati omjer kvalitete i cijene usluga i robe.

Naposljetku, inicijativom se doprinosi ciljevima održivog razvoja, a posebno se podupire cilj održivog razvoja br. 8 (promicanje kontinuiranog, uključivog i održivoga gospodarskog rasta za sve, kao i pune i produktivne zaposlenosti i posla dostojnog čovjeka) promicanjem otvaranja radnih mjesta i poboljšanjem jednakog i uključivog pristupa gospodarskim mogućnostima. Inicijativa dodatno pridonosi cilju održivog razvoja br. 16 (mir, pravda i uključiva društva) jačanjem civilnog društva putem zaštite udruženja među drugim subjektima.

- **Temeljna prava**

Iako je ovaj prijedlog usmjeren na funkcioniranje unutarnjeg tržišta za neprofitna udruženja koja djeluju prekogranično, pozitivno će utjecati i na zaštitu i promicanje temeljnih prava. Na primjer, poboljšanjem uvjeta za djelovanje neprofitnih udruženja na jedinstvenom tržištu

³⁰ Vidjeti izvješće o procjeni učinka, odjeljak 6.3. „PO3: Stvaranje dodatnog nacionalnog pravnog oblika za udruženja osmišljenog za prekogranično članstvo i/ili prekogranične svrhe ili aktivnosti”, str. 64.–67. Dodatna pojašnjenja i objašnjenja izračuna iznosa prikazanih u odjeljku 6.3. (i drugih brojčanih podataka predstavljenih u kontekstu procjene učinka kojom se podupire ova zakonodavna inicijativa) mogu se pronaći u odjeljcima 2., 6., 7. i 8. izvješća o procjeni učinka te u prilogima 3., 4. i 6. izvješću o procjeni učinka.

ojačat će se sloboda izražavanja i informiranja (članak 11. Povelje) i sloboda mirnog okupljanja i udruživanja (članak 12. Povelje) u EU-u. To će zapravo omogućiti neprofitnim udruženjima s prekograničnim ambicijama da zaista prošire svoje djelovanje, što će pridonijeti i ostvarivanju temeljnih prava koje ona podrazumijevaju u većem opsegu, zahvaljujući usklađenijem pravnom okviru u kojem nisu zanemarene nacionalne posebnosti.

S tog će stajališta ova inicijativa imati pozitivne učinke na jačanje civilnog društva u EU-u i ublažavanje općeg trenda smanjenja prostora za građansko djelovanje uočenih u Europi jer će olakšati prekogranične aktivnosti i mobilnost neprofitnih udruženja te im omogućiti da mobiliziraju članove, volontere i interesne skupine koji djeluju na unutarnjem tržištu. Olakšala bi neprofitnim udruženjima sudjelovanje u aktivnostima u državama članicama i omogućila im da, kao prvo, ostvare svoj gospodarski potencijal i, kao drugo, smanje prag sudjelovanja građana u neprofitnim udruženjima diljem Unije (kako je navedeno u izvješću o procjeni učinka, odjeljak 4. o općim ciljevima). Naposljetku, inicijativa će imati neizravan pozitivan učinak na demokratski prostor EU-a.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

U zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom ovom prijedlogu navode se implikacije za proračunske, ljudske i administrativne resurse.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Komisija će pratiti provedbu direktive i podnositi izvješća Vijeću i Europskom parlamentu svakih sedam godina. U svrhu praćenja i izvješćivanja Komisija će od ključnih dionika zatražiti povratne informacije o učinku prijedloga, uključujući prednosti, nedostatke i sve izazove u praktičnoj provedbi za države članice i neprofitna udruženja. Redovita razmjena povratnih informacija omogućit će i prikupljanje podataka od država članica o europskim prekograničnim udruženjima registriranim na njihovu državnom području.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Kako bi se osigurala pravilna provedba ovog prijedloga, potrebni su dokumenti s objašnjenjima u kojima se objašnjava odnos između njegovih sastavnih dijelova i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Predloženom Direktivom utvrđuju se mjere za usklađivanje uvjeta za osnivanje i djelovanje „europskih prekograničnih udruženja” (ECBA-ovi) s ciljem olakšavanja učinkovitog ostvarivanja prava neprofitnih udruženja u vezi sa slobodom poslovnog nastana, slobodnim kretanjem kapitala, slobodom pružanja i primanja usluga te slobodnim kretanjem robe na unutarnjem tržištu.

Sadržava sljedeće odredbe:

poglavlje 1. sadržava, kao prvo, opće odredbe kao što su predmet i područje primjene (članak 1.) te definicije (članak 2.). Drugo, u njemu se navode obilježja europskog prekograničnog udruženja (članak 3.) i pravila koja se na njega primjenjuju (članak 4.). Treće, njime se europskim prekograničnim udruženjima daju pravna osobnost i pravna sposobnost te se omogućuje njihovo automatsko priznavanje u svim državama članicama (članak 5.). Četvrto, njime se utvrđuju zajednička pravila za europska prekogranična udruženja u pogledu njihovih statuta (članak 6.), upravljanja (članak 7.) i članstva (članak 8.).

U poglavlju 2. navode se prava i zabrane ograničenja za europska prekogranična udruženja. Na europska prekogranična udruženja primjenjuju se načela jednakog postupanja (članak 9.) i nediskriminacije (članak 10.). Sve odluke koje se odnose na europska prekogranična udruženja koje donose upravna tijela u državama članicama trebale bi podlijevati sudskom preispitivanju (članak 11.). Europska prekogranična udruženja trebala bi se registrirati samo u jednoj državi članici radi stjecanja pravne osobnosti i sposobnosti, a samo u slučaju prevladavajućih razloga od javnog interesa matična država članica i država članica domaćin mogu zatražiti dodatne formalnosti (članak 12.). ECBA bi trebao imati mogućnost da podnese zahtjev za financiranje u državi članici / državama članicama u kojima djeluje i ne bi trebao biti ograničen u pogledu sposobnosti pružanja ili primanja financiranja, osim u mjeri u kojoj su takva ograničenja propisana zakonom, opravdana prevladavajućim razlozima od javnog interesa, prikladna za osiguranje ostvarenja željenog cilja i ne prelaze ono što je potrebno za njegovo postizanje. (Članak 13.) Osim toga, europsko prekogranično udruženje trebalo imati mogućnost da pruža i prima usluge te sudjeluje u trgovini robom (članak 14.). Nadalje, europsko prekogranično udruženje ne bi trebalo podlijevati određenim ograničenjima, primjerice, na temelju državljanstva njegovih članova (članak 15.).

Poglavljje 3. odnosi se na pravila o osnivanju i registraciji europskog prekograničnog udruženja i sastoji se od dva odjeljka. Države članice trebale bi osigurati da se europsko prekogranično udruženje osniva njegovom registracijom i da ima najmanje tri člana osnivača (članak 16.). Ovo poglavljje također predviđa pravila o nacionalnom preoblikovanju neprofitnih udruženja u europsko prekogranično udruženje (članak 17.). U njemu se utvrđuju pravila za podnošenje zahtjeva za registraciju (članak 18.) i postupak registracije (članak 19.). U njemu se navodi da bi države članice trebale uspostaviti registar za potrebe registracije europskih prekograničnih udruženja (članak 20.) i sadržaj potvrde o europskom prekograničnom udruženju (članak 21.).

U poglavlju 4. utvrđuju se pravila o pravima ECBA-ova na mobilnost. To se posebno odnosi na mogućnost da ECBA prenese svoje registrirano sjedište i da takav prijenos ne rezultira prestankom predmetnog ECBA-a (članak 22.) i postupak prijenosa registriranog sjedišta ECBA-e (članak 23.).

Poglavljje 5. sadržava odredbe o prestanku europskog prekograničnog udruženja. Točnije, u njemu se utvrđuju pravila o dobrovoljnom prestanku (članak 24.) i prisilnom prestanku (članak 27.). Osim toga, u njemu se osigurava da prestanak ECBA-a podrazumijeva njegovu likvidaciju koja mora biti u skladu s ograničenjem neraspodjele koje je povezano s njegovom neprofitnom svrhom (članak 25.).

Poglavljje 6. uključuje odredbe o provedbi pravila sadržanih u prijedlogu te o suradnji i praćenju. To se odnosi na određivanje nadležnog tijela odgovornog za izvršavanje obveza koje proizlaze iz ovog prijedloga (članak 27.); administrativnu suradnju među nadležnim tijelima država članica i nadzor Komisije nad upotrebom Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (IMI) u kontekstu te suradnje (članak 28.); pravila o praćenju ove predložene Direktive i izvješćivanju o njoj (članak 29.).

U poglavlju 7. utvrđuju se završne odredbe kojima se Komisiji omogućuje donošenje provedbenih akata (članak 30.), odredbe o prenošenju ovog prijedloga (članak 31.) i njegovu stupanju na snagu (članak 32.) te adresati prijedloga (članak 33.).

Direktiva je popraćena uredbom tehničke prirode o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012, kojom je uspostavljen Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (IMI), kako bi se osiguralo da nadležna tijela država članica surađuju i razmjenjuju informacije putem sustava IMI kada

primjenjuju nacionalna pravila provedena u skladu s odredbama prijedloga (članak 1.). Njome se izmjenjuje i Uredba (EU) 2018/1724³¹, kojom je uspostavljen jedinstveni digitalni pristupnik kako bi se osiguralo da države članice omogućuju internetski pristup informacijama o europskim prekograničnim udruženjima i neprofitnim udruženjima te kako bi se olakšala razmjena dokaza među nadležnim tijelima tijekom postupaka koji se odnose na europska prekogranična udruženja u predloženoj direktivi (članak 2.).

³¹ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o europskim prekograničnim udruženjima

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 50. i 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora³²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 26. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), unutarnje tržište obuhvaća područje bez unutarnjih granica u kojem treba osigurati slobodan protok robe, osoba, usluga i kapitala. Kako bi se postigao taj cilj, člankom 50. UFEU-a predviđa se da Europski parlament i Vijeće djeluju putem direktiva kako bi osigurali slobodu poslovnog nastana u pogledu određene djelatnosti. Osim toga, člankom 114. UFEU-a predviđaju se ovlasti Europskog parlamenta i Vijeća za donošenje mjera za usklađivanje odredbi zakona ili drugih propisa u državama članicama, čiji je cilj uspostava i funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (2) Uklanjanje prepreka razvoju djelatnosti neprofitnih udruženja među državama članicama ključno je za ostvarivanje njihove slobode poslovnog nastana te drugih temeljnih sloboda, kao što su sloboda pružanja i primanja kapitala i sloboda pružanja i primanja usluga na unutarnjem tržištu. Usklađujući odredbe nacionalnog prava koje utječu na ostvarivanje tih sloboda, ova će Direktiva služiti cilju uspostave i funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Na taj će način ova Direktiva služiti i ciljevima jačanja europske integracije, promicanja socijalne pravednosti i blagostanja za građane EU-a te olakšavanja učinkovitog ostvarivanja slobode okupljanja i udruživanja u cijeloj Uniji.
- (3) Europski parlament donio je 17. veljače 2022. Rezoluciju s preporukama Komisiji o statutu europskih prekograničnih udruženja i neprofitnih organizacija³³.

³² Ref. mišljenja

³³ Statut za europska prekogranična udruženja i neprofitne organizacije. Rezolucija Europskog parlamenta od 17. veljače 2022. s preporukama Komisiji o statutu za europska prekogranična udruženja i neprofitne organizacije (2020/2026(INL)) (2022/C 342/17) (SL C 342, 6.9.2022., str. 225.).

- (4) Europska komisija donijela je 9. prosinca 2021. akcijski plan za socijalnu ekonomiju³⁴. Komisija je u akcijskom planu predložila posebne mjere za stvaranje prilika za osnivanje i rast subjekata socijalne ekonomije te za osiguravanje veće vidljivosti socijalne ekonomije i njezina potencijala. Europski parlament podržao je akcijski plan u svojoj rezoluciji donesenoj 6. srpnja 2022.³⁵
- (5) Nadovezujući se na akcijski plan za socijalnu ekonomiju, Komisija je preporučila konkretne mjere za potporu socijalnoj ekonomiji, u kojima se prednost daje ljudima te socijalnoj i ekološkoj svrsi, a ne dobiti. Prijedlog preporuke Vijeća o razvoju uvjeta za okvir socijalne ekonomije od 13. lipnja 2023.³⁶ sadržava preporuke državama članicama da osmisle i provedu strategije socijalne ekonomije. Istog je dana Komisija objavila i dva radna dokumenta službi kako bi se poboljšalo razumijevanje relevantnih poreznih pravila za subjekte socijalne ekonomije³⁷ i prekogranične donacije za inicijative od javne koristi³⁸.
- (6) Među pravnim oblicima dostupnima u neprofitnom sektoru i socijalnoj ekonomiji, pravni oblik neprofitnog udruženja izbor je velike većine. Osim što pridonose ciljevima Unije i ostvarenju planova u javnom interesu, neprofitna udruženja daju važan doprinos unutarnjem tržištu svojim redovitim sudjelovanjem u brojnim gospodarskim aktivnostima, primjerice pružanjem usluga u sektorima kao što su socijalne usluge i zdravstvo, komunikacija i informiranje, zagovaranje, kultura, zaštita okoliša, obrazovanje, rekreacija, sport te promicanje znanstvenog i tehnološkog napretka. To vrijedi kada je obavljanje gospodarskih aktivnosti glavna aktivnost ili cilj neprofitnog udruženja i u drugim slučajevima.
- (7) Potpuno funkcionalno unutarnje tržište za aktivnosti neprofitnih udruženja ključno je za promicanje gospodarskog i socijalnog rasta u državama članicama. Prepreke na unutarnjem tržištu trenutačno sprečavaju neprofitna udruženja da prošire svoje djelovanje izvan nacionalnih granica, što ometa učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Rad na ostvarenju potpuno učinkovitog unutarnjeg tržišta zahtijeva potpunu slobodu poslovnog nastana za sve aktivnosti koje doprinose ciljevima Unije.
- (8) Kako bi se uspostavilo istinsko unutarnje tržište za gospodarske aktivnosti neprofitnih udruženja, potrebno je ukinuti sva neopravdana ograničenja slobode poslovnog nastana, slobodnog kretanja usluga, slobodnog kretanja robe i slobodnog kretanja kapitala koja i dalje postoje u zakonima nekih država članica. Ta ograničenja ometaju neprofitna udruženja u prekograničnom djelovanju, osobito zato što im se nameću troškovi za nepotrebne administrativne radnje ili radnje usklađivanja, što ima osobito odvratajući učinak s obzirom na njihovu neprofitnu prirodu.
- (9) Te prepreke nastaju zbog nedosljednosti u nacionalnim pravnim okvirima država članica. Pravni okvir u kojem neprofitna udruženja obavljaju svoje aktivnosti u Uniji temelji se na nacionalnim zakonima, bez usklađivanja na razini Unije. Trenutačno

³⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Izgradnja gospodarstva za ljude: akcijski plan za socijalnu ekonomiju”, COM(2021) 778 final.

³⁵ Rezolucija Europskog parlamenta od 6. srpnja 2022. o akcijskom planu EU-a za socijalnu ekonomiju (2021/2179(INI)).

³⁶ Prijedlog preporuke Vijeća o razvoju uvjeta za okvir socijalne ekonomije COM(2023) 316 final.

³⁷ Radni dokument službi Komisije, Relevantni okviri oporezivanja za subjekte socijalne ekonomije, SWD(2023) 211 final.

³⁸ Radni dokument službi Komisije, Nediskriminirajuće oporezivanje dobrotvornih organizacija i njihovih donatora: načela koja proizlaze iz sudske prakse EU-a, SWD(2023) 212 final.

neprofitna udruženja ne mogu dobiti ujednačeno priznanje pravne osobnosti i sposobnosti u cijeloj Uniji i često se moraju ponovno registrirati ili čak osnovati novi pravni subjekt kako bi bila aktivna u državi članici različitoj od one u kojoj imaju poslovni nastan. Temeljni elementi mobilnosti neprofitnih udruženja unutar Unije i dalje su nedovoljno regulirani, što dovodi do pravne nejasnoće za sva neprofitna udruženja s prekograničnim aktivnostima. Na primjer, kada neprofitna udruženja namjeravaju premjestiti svoje registrirano sjedište u novu državu članicu, i dalje postoje nesigurnosti u pogledu premještanja. Konkretno, nedostatak mogućnosti prijenosa registriranog sjedišta bez provedbe likvidacije sprečava neprofitna udruženja da djeluju, sele i restrukturiraju se preko granica unutar Unije. Nacionalna pravila razlikuju se i često ne predviđaju jasna rješenja i postupke za prekograničnu mobilnost i gospodarske aktivnosti neprofitnih udruženja.

- (10) Mogućnost učinkovitog prekograničnog pristupa i usmjeravanja sredstava i kapitala nužna je kako bi se olakšale aktivnosti neprofitnih udruženja na unutarnjem tržištu. To uključuje naknadu za gospodarske aktivnosti, ali i donacije, nasljedstvo ili druge oblike financiranja. Različiti regulatorni okviri i postojeća ograničenja u državama članicama u pogledu primanja i traženja donacija i sličnih doprinosa u bilo kojem obliku dovode do fragmentacije unutarnjeg tržišta i prepreka su njegovu funkcioniranju.
- (11) Osim toga, zakoni određenih država članica nameću zahtjeve u pogledu državljanstva ili zakonitog boravka članovima neprofitnih udruženja ili članovima izvršnih tijela takvih neprofitnih udruženja. Takve bi zahtjeve trebalo ukloniti kako bi se zaštitile sloboda poslovnog nastana i sloboda udruživanja građana EU-a.
- (12) Sloboda udruživanja ključna je za funkcioniranje demokracije jer je bitan uvjet za ostvarivanje drugih temeljnih prava pojedinaca, uključujući pravo na slobodu izražavanja i informiranja. Kako je priznato u Povelji Europske unije o temeljnim pravima i Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (EKLJP), sloboda udruživanja temeljno je pravo.
- (13) Stoga je potrebno uspostaviti usklađena pravila koja olakšavaju obavljanje prekograničnih aktivnosti neprofitnih udruženja. Postojeća nacionalna pravila o prekograničnim udruženjima trebala bi biti usklađena kako bi se tim neprofitnim udruženjima omogućilo da imaju pravni oblik posebno osmišljen za olakšavanje djelovanja na prekograničnoj osnovi. Taj bi pravni oblik trebalo predvidjeti u nacionalnim pravnim porecima država članica prilagodbom njihovih pravila o neprofitnim udruženjima. Taj pravni oblik, koji će se nazvati „europsko prekogranično udruženje” (dalje u tekstu „ECBA”) i koji bi trebale automatski priznavati sve države članice, omogućit će prevladavanje prepreka s kojima se suočavaju neprofitna udruženja na unutarnjem tržištu, poštujući pritom tradicije država članica u pogledu neprofitnih udruženja.
- (14) Nadalje, davanje mogućnosti neprofitnim udruženjima da u potpunosti uživaju slobodu poslovnog nastana u Uniji na temelju jedinstvene registracije koja bi vrijedila u cijeloj Uniji i automatskim priznavanjem njihove pravne osobnosti nužno je i izravno povezano s funkcioniranjem unutarnjeg tržišta i mogućnosti punog uživanja prava koja proizlaze iz te slobode.
- (15) Sindikatima i udruženjima sindikata ne bi trebalo dopustiti osnivanje ECBA-a jer oni imaju poseban status u okviru nacionalnog prava.

- (16) Osnivanje ECBA-a ne bi trebalo dopustiti ni političkim strankama ili udruženjima zbog njihova posebnog statusa u okviru nacionalnog prava i prava Unije kako je utvrđeno u Uredbi (EU, Euratom) 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća³⁹.
- (17) Crkvama i drugim vjerskim organizacijama te svjetonazorskim ili nekonfesionalnim organizacijama, u smislu članka 17. UFEU-a, kao i udruženjima tih subjekata, također ne bi trebalo dopustiti osnivanje ECBA-a zbog nedostatka nadležnosti Unije za uređivanje njihova statusa i zbog toga što imaju poseban status u okviru nacionalnog prava.
- (18) Osnivanje ECBA-a trebalo bi biti rezultat sporazuma između fizičkih osoba koje su građani Unije ili državljani trećih zemalja sa zakonitim boravkom ili pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji, osim osoba koje su osuđene za kaznena djela povezana s pranjem novca, povezana predikatna kaznena djela⁴⁰ ili financiranje terorizma ili na koje se primjenjuju mjere kojima se zabranjuje njihovo djelovanje u državi članici iz istih razloga. S obzirom na neprofitnu svrhu ECBA-a, ako su ECBA osnovali pravni subjekti, oni bi također trebali imati neprofitnu svrhu.
- (19) Neprofitna svrha ECBA-a trebala bi značiti da bi se dobit koja se ostvaruje gospodarskim djelatnostima trebala koristiti samo u svrhu ostvarivanja cilja ECBA-a, kako je definirano u statutu, i da se ne smije preraspodijeliti. Stoga bi trebala postojati zabrana raspodjele imovine koja podrazumijeva da ne može doći do raspodjele imovine članovima, čak ni u slučaju prestanka. U potonjem se slučaju preostala imovina mora prenijeti uz odricanje od pojedinačnih interesa, primjerice na druga neprofitna udruženja koja imaju istu svrhu.
- (20) U društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca, ECBA-ovi bi trebali težiti ciljevima koji su u skladu s vrijednostima sadržanima u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji („UEU”), kao što su poštovanje ljudskog dostojanstva, sloboda, demokracija, jednakost, vladavina prava i poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Osim toga, ne bi trebalo biti moguće koristiti ECBA-ove za financiranje terorizma, utaju poreza, izbjegavanje plaćanja poreza, pranje novca ili bilo koja kaznena djela ili nezakonite svrhe.
- (21) Prekogranični element ECBA-a je ključan. Stoga bi ECBA trebao provoditi ili u svojem statutu imati za cilj provođenje barem dijela svojih prekograničnih aktivnosti u Uniji, u barem dvije države članice, i imati članove osnivače povezane s najmanje dvije države članice, bilo na temelju državljanstva ili boravišta ako je riječ o fizičkim osobama ili na temelju mjesta njihova registriranog sjedišta u slučaju pravnih osoba.
- (22) Kako bi se osiguralo da ECBA-ovi ispunjavaju ciljeve na temelju kojih su osnovani, stupanj usklađenosti značajki i prava ECBA-ova trebao bi biti razmjeran opsegu i veličini utvrđenih problema s kojima se suočavaju neprofitna udruženja kada se bave prekograničnim aktivnostima.
- (23) Usklađivanje ključnih obilježja pravne osobnosti i sposobnosti ECBA-ova u cijeloj Uniji te njihova automatskog priznavanja u svim državama članicama EU-a i postupka registracije, izbjegavajući time da države članice utvrđuju različita pravila o tim

³⁹ Uredba (EU, Euratom) br. 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada (SL L 317, 4.11.2014., str. 1.).

⁴⁰ Direktiva (EU) 2018/1673 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o borbi protiv pranja novca kaznenopravnim sredstvima (SL L 284, 12.11.2018., str. 22.–30.).

pitanjima, stoga je ključan uvjet za osiguravanje jednakih uvjeta za sve ECBA-ove. Aspekti aktivnosti ECBA-ova koji nisu usklađeni ovom Direktivom trebali bi biti uređeni nacionalnim pravilima koja se u nacionalnom pravu primjenjuju na najbližnju vrstu neprofitnih udruženja. Takvi bi se subjekti, neovisno o njihovom nazivu u domaćem pravnom poretku, u svim slučajevima trebali temeljiti na članstvu te imati neprofitnu svrhu i pravnu osobnost. Kako bi se osigurala transparentnost i pravna sigurnost, države članice trebale bi obavijestiti Komisiju o tim pravilima.

- (24) Kako bi se osiguralo da države članice imaju odgovarajuće instrumente za borbu protiv financiranja terorizma i transparentnost određenih kretanja kapitala, pravilima koja se primjenjuju na ECBA-ove na temelju ove Direktive ne bi se trebale dovoditi u pitanje mjere koje su donijele države članice zbog razloga javne politike i javne sigurnosti kako bi se spriječila zlorabica neprofitnih udruženja te kako bi se osigurala transparentnost određenih kretanja kapitala kada se to zahtijeva pravom Unije ili nacionalnim pravom u skladu s pravom Unije.
- (25) Kako bi se uklonile pravne i administrativne prepreke za neprofitna udruženja koja djeluju u više od jedne države članice i osiguralo funkcioniranje unutarnjeg tržišta, sve države članice trebale bi automatski priznati pravnu osobnost i pravnu sposobnost ECBA-a. Tu pravnu osobnost i pravnu sposobnost trebalo bi dodijeliti nakon registracije ECBA-e u državi članici.
- (26) ECBA-ovi bi trebali imati mogućnost da slobodno odlučuju o svojim pravilima djelovanja. Država članica trebala bi primjenjivati sva ograničenja te slobode na općenit i nediskriminirajući način i ona bi trebala biti propisana zakonom, opravdana prevladavajućim razlozima od općeg interesa i prikladna za osiguranje ostvarenja željenog cilja te ne prelaziti ono što je nužno za njegovo postizanje.
- (27) Članci 52., 62. i 65. UFEU-a i relevantna sudska praksa primjenjuju se i na ECBA-ove. Tim se člancima UFEU-a predviđa obrazloženje mjera kojima se ograničava sloboda poslovnog nastana, sloboda pružanja usluga i slobodno kretanje kapitala zbog razloga koji uključuju javni poredak, javnu sigurnost i javno zdravlje. Nadalje, pojam „prevladavajući razlozi od javnog interesa” na koji se upućuje u određenim odredbama ove Direktive razvio je Sud u svojoj sudskoj praksi. Mjere država članica koje bi mogle ometati ili učiniti manje privlačnim ostvarivanje tih sloboda iz Ugovora trebale bi biti dopuštene samo ako se mogu opravdati ciljevima navedenima u Ugovoru ili prevladavajućim razlozima od javnog interesa priznatima pravom Unije. Iako ne postoji iscrpna definicija, Sud je priznao da su opravdanja moguća zbog različitih razloga, kao što su javni poredak, javna sigurnost i javno zdravlje, održavanje reda u društvu, ciljevi socijalne politike, zaštita primatelja usluga, zaštita potrošača i zaštita radnika, pod uvjetom da su ispunjeni ostali uvjeti. Takve mjere u svakom slučaju trebaju biti prikladne za osiguranje ostvarenja predmetnog cilja i ne smiju prekoračiti ono što je nužno za njegovo ostvarenje.
- (28) Kako bi se osigurao zajednički i odgovarajući pristup upravljanju u cijeloj Uniji, ECBA-ovi bi uvijek trebali imati tijelo nadležno za donošenje odluka, što znači tijelo koje okuplja sve članove, a koje se u nekim državama članicama tradicionalno naziva glavnim skupštinom ili općom skupštinom. ECBA-ovi bi također trebali imati izvršno tijelo koje se u nekim državama članicama tradicionalno naziva izvršnim odborom ili upravnim odborom; izvršno tijelo trebalo bi biti zaduženo za administraciju, upravljanje i vođenje ECBA-a. Trebalo bi osigurati usklađenost sa statutima ECBA-a i pravnim obvezama te predstavljati ECBA u odnosima s trećim stranama i u pravnim

postupcima. Izvršno tijelo ECBA-a trebalo bi se sastojati od najmanje tri osobe, bilo da je riječ o fizičkim ili pravnim osobama putem njihovih predstavnika.

- (29) Kako bi se osiguralo učinkovito obavljanje aktivnosti ECBA-ova i osiguralo jednako postupanje s neprofitnim udruženjima u domaćem pravnom poretku država članica, prema ECBA-ovima se ne bi trebalo postupati nepovoljnije nego prema najbližijim neprofitnim udruženjima u domaćem pravnom poretku matične države članice u kojoj djeluje.
- (30) U skladu s načelom nediskriminacije te kako bi se osigurala sloboda udruživanja, pri provedbi i primjeni ove Direktive nijedna skupina ili pojedinac ne smije se diskriminirati ni na kojoj osnovi, kao što su rođenje, dob, boja kože, rod, spol i rod, seksualna orijentacija, zdravstveno stanje, migracijski ili boravišni status, genetske osobine, jezik, nacionalno, etničko ili socijalno podrijetlo, političko ili drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, tjelesni ili mentalni invaliditet, imovina, rasa, vjera ili uvjerenje ili drugi status.
- (31) Kako bi se olakšala suradnja među državama članicama te između država članica i Komisije, države članice trebale bi imenovati nadležno tijelo odgovorno za primjenu propisa kojima se prenosi ova Direktiva („nadležno tijelo”). Komisija bi trebala objavljivati popis nadležnih tijela. Kako bi imale sveobuhvatan pregled pravnog tretmana ECBA-ova u državama članicama, države članice trebale bi obavijestiti Komisiju o imenima i zadaćama relevantnih tijela koja nisu nadležna tijela, osnovanih ili imenovanih kako je predviđeno nacionalnim propisima koji se primjenjuju na najbližija neprofitna udruženja u njihovu domaćem pravnom poretku, ako je primjenjivo.
- (32) U skladu s pravom na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje kako je utvrđeno u članku 47. Povelje o temeljnim pravima i članku 13. EKLJP-a, odluke nadležnih tijela u primjeni nacionalnih odredaba kojima se provodi ova Direktiva trebale bi podlijeći sudskom preispitivanju. Takvo sudsko preispitivanje trebalo bi biti dostupno tijelima ECBA-a, kao i svim drugim fizičkim ili pravnim osobama, u pogledu odluka koje su donijela nadležna tijela u vezi s ECBA-ovima, uključujući u slučajevima propuštanja djelovanja. Pravo na sudsko preispitivanje uključuje pravo na pošteno i javno ispitivanje slučaja u razumnom roku na neovisnom i nepristranom sudu prethodno osnovanom u skladu s nacionalnim pravom relevantne države članice u skladu s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.
- (33) S obzirom na njihovu neprofitnu svrhu, ECBA-ovi bi trebali imati mogućnost da podnesu zahtjev za financiranje iz javnog ili privatnog izvora u državama članicama u kojima djeluju na nediskriminirajućoj osnovi. Prava ECBA-a na primanje i pružanje financiranja ne bi trebalo ograničavati, osim ako je ograničenje propisano zakonom, opravdano prevladavajućim razlozima od javnog interesa, primjereno za osiguranje ostvarenja željenog cilja, ne prelazi ono što je potrebno za njegovo postizanje i u skladu je s pravom Unije.
- (34) Kako bi se osiguralo da ECBA-ovi u potpunosti iskoriste unutarnje tržište, oni bi trebali imati mogućnost da pružaju i primaju usluge te sudjeluju u trgovini robom bez uplitanja država članica. Ograničenja bi trebala biti dopuštena samo ako su propisana zakonom, opravdana prevladavajućim razlozima od javnog interesa, prikladna za osiguranje ostvarenja željenog cilja i ne prelaze ono što je potrebno za njegovo postizanje. To ne bi trebalo utjecati na odredbe drugih akata Unije. Trebalo bi

uključivati odredbe akata Unije kojima se jačaju temeljne slobode, kao što su one utvrđene u Direktivi 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹ kojima se jamči sloboda poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga, kao i odredbe drugih akata Unije kojima se uređuju posebne gospodarske djelatnosti u kojima sudjeluju ECBA-ovi.

- (35) Kako bi se uspostavilo istinsko unutarnje tržište za neprofitna udruženja, potrebno je ukinuti određena ograničenja slobode poslovnog nastana, slobodnog kretanja usluga i slobodnog kretanja kapitala koja i dalje postoje u zakonima nekih država članica. Stoga države članice ne bi trebale nametati nikakve diskriminirajuće zahtjeve na temelju državljanstva članova ECBA-a ili njegova izvršnog tijela, osim kako je predviđeno ovom Direktivom. Države članice također ne bi trebale predvidjeti zahtjev fizičke prisutnosti članova u svrhu valjanosti sastanka. Kako bi se ECBA-ovima omogućilo da u potpunosti uživaju pogodnosti unutarnjeg tržišta, države članice ne bi trebale zahtijevati da registrirano sjedište ECBA bude u istoj državi članici kao i njegova središnja uprava ili glavno mjesto djelovanja. Države članice također ne bi trebale uvoditi opće zabrane za ECBA-ove koji obavljaju gospodarske aktivnosti niti im ograničavati bavljenje gospodarskim aktivnostima samo na one koje su povezane s ciljem utvrđenim u statutu ECBA-a.
- (36) ECBA bi trebao biti osnovan na temelju registracije ECBA-a. ECBA bi trebao imati najmanje tri osnivača kao uvjet za registraciju. I pravni subjekti s neprofitnom svrhom s poslovnim nastanom u Uniji i fizičke osobe koje su građani Unije ili zakonito borave na području Unije trebali bi moći biti osnivači ECBA-a. Neprofitna udruženja također bi se trebala moći pretvoriti u ECBA u istoj državi članici.
- (37) Kako bi se osiguralo da ECBA-ovi mogu djelovati preko granica i u skladu s načelom proporcionalnosti, od njih bi se trebalo zahtijevati da se registriraju samo jednom, u matičnoj državi članici, kako bi stekli pravnu osobnost i pravnu sposobnost. Kako bi se osiguralo automatsko priznavanje te registracije u cijeloj Uniji, potrebno je uskladiti postupak registracije. To se posebno odnosi na dokumente i informacije koje su potrebne za zahtjev za registraciju ECBA-a, kao i na provjere koje treba provesti.
- (38) Države članice trebale bi imati pravo od registriranog ECBA-a zahtijevati davanje izjave, pružanje informacija, traženje ili pribavljanje odobrenja ili obavljanje određenih aktivnosti samo ako se ti zahtjevi i. primjenjuju na općenit i nediskriminirajući način, ii. ako su propisani zakonom, iii. ako su opravdani prevladavajućim razlozima od javnog interesa, iv. ako su prikladni za ostvarenje željenog cilja i ne prelaze ono što je potrebno za njegovo postizanje. Takvi zahtjevi mogu biti povezani, na primjer, s posebnostima određenih sektora, kao što je zdravstvena skrb. Ako države članice predvide takve dodatne postupke, trebale bi te informacije učiniti javno dostupnima kako bi se osiguralo da se ECBA može uskladiti s tim zahtjevima.
- (39) Kako bi se spriječile prijevare, važno je da države članice provjeravaju identitet članova osnivača i pravnih zastupnika ECBA-a. Provjera identiteta posebno je važna ako se zahtjev za registraciju provodi elektroničkim putem. Zbog različite prakse u državama članicama, predmetne države članice trebale bi i dalje odlučivati o posebnim metodama provjere identiteta.

⁴¹ Direktiva 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27.12.2006., str. 36.).

- (40) Poštujući slobodu poslovnog nastana i udruživanja, registracija ECBA-a trebala bi se uskratiti u slučajevima neispunjavanja formalnih uvjeta za registraciju, kako su utvrđeni u ovoj Direktivi, ako je zahtjev nepotpun ili ako su ciljevi opisani u statutu u suprotnosti s pravom Unije ili nacionalnim pravom koje je u skladu s pravom Unije. Nadalje, registracija se mora odbiti ako zahtjev ne ispunjava osnovne uvjete iz ove Direktive za osnivanje ECBA-a u pogledu neprofitne svrhe, minimalnog broja članova osnivača i prekograničnog elementa u smislu aktivnosti u najmanje dvije države članice i povezanosti članova osnivača s najmanje dvije države članice. Svako odbijanje registracije ECBA-a trebalo bi biti u pisanom obliku i propisno obrazloženo od strane nadležnog tijela.
- (41) Od država članica trebalo bi zahtijevati da uspostave registar za potrebe registracije te održavanja i objavljivanja informacija o ECBA-ovima. Taj bi registar trebao sadržavati informacije o ECBA-ovima i dostavljenim dokumentima. Budući da informacije koje se čuvaju u registru mogu postati zastarjele, države članice trebale bi osigurati da ECBA obavijesti nadležno tijelo o svim promjenama u pogledu informacija o ECBA-u i da se informacije koje se čuvaju u registru ažuriraju. Državama članicama trebalo bi dopustiti korištenje njihovih postojećih nacionalnih registara za potrebe ove Direktive. Kako bi se osigurala transparentnost, posebno za članove ECBA-a i njegove vjerovnike, ako je primjenjivo, potvrda za ECBA, likvidacija i prestanak ECBA-a informacije su koje bi trebale biti javno dostupne najviše šest mjeseci nakon prestanka ECBA-a. Interoperabilna rješenja razvijena u okviru provedbe Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju mjera za visoku razinu interoperabilnosti javnog sektora u Uniji⁴² mogu dodatno pomoći državama članicama u prelasku na prekograničnu interoperabilnost njihovih registara. Kako bi se osiguralo da informacije o postojanju ECBA-a ostanu dostupne čak i nakon njegova prestanka, svi podaci koji su zadržani i pohranjeni u registru trebali bi se čuvati dvije godine nakon prestanka.
- (42) Uredbe (EU) 2016/679⁴³ i (EU) 2018/1725⁴⁴ Europskog parlamenta i Vijeća primjenjuju se na obradu osobnih podataka koja se provodi u kontekstu ove Direktive, uključujući obradu osobnih podataka radi vođenja nacionalnog registra ili registara o ECBA-ovima i njihovim pravnim zastupnicima, radi pristupa osobnim podacima u takvim registrima i razmjene osobnih podataka u kontekstu administrativne suradnje i uzajamne pomoći među državama članicama na temelju ove Direktive, ako je primjenjivo putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (IMI) uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1024/2012 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁵, te na vođenje evidencije u skladu s ovom Direktivom.
- (43) Kako bi se ECBA-ovima omogućilo da u potpunosti iskoriste prednosti unutarnjeg tržišta i s obzirom na to da su prava na mobilnost izravno povezana i potrebna za

⁴² COM(2022) 720.

⁴³ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁴⁴ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018, str. 39.).

⁴⁵ Uredba (EU) br. 1024/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2008/49/EZ (SL L 316, 14.11.2012., str. 1.).

funkcioniranje unutarnjeg tržišta, ECBA-ovi bi trebali imati mogućnost da prenose registrirano sjedište iz jedne države članice u drugu. Takav prijenos registriranog sjedišta ne bi trebao dovesti do prestanka ECBA-a u matičnoj državi članici ili osnivanja novog pravnog subjekta u drugoj matičnoj državi članici niti utjecati na bilo koju aktivu ili pasivu ECBA-a, uključujući uvjete iz ugovora, ili zajmove, prava ili obveze ECBA-a koji su postojali prije prijenosa. U slučaju mobilnosti države članice trebale bi osigurati zaštitu interesa vjerovnika ECBA-a ako postoje. Kako bi se osigurala zaštita zaposlenika ECBA-a, od ECBA-a bi trebalo zahtijevati da ih pravodobno obavijesti o svakom predloženom prijenosu i da im omogući pregled nacrtu uvjeta predloženog prijenosa. Mogu se primjenjivati i druge odredbe prava Unije i nacionalnog prava o zaštiti zaposlenika, kao što je Direktiva 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁶.

- (44) Kako bi se uskladio postupak prijenosa registriranog sjedišta ECBA-a, države članice trebale bi osigurati da o prijenosu registriranog sjedišta odlučuje tijelo nadležno za donošenje odluka dotičnog ECBA-a. ECBA bi zahtjev s odgovarajućim dokumentima trebao podnijeti nadležnom tijelu države članice u koju se prijenos izvršava i istodobno obavijestiti nadležno tijelo svoje matične države članice prilikom podnošenja zahtjeva za prijenos. Prema potrebi, predloženi statuti ECBA-a trebali bi se izmijeniti u skladu sa zahtjevima nacionalnog prava države članice u koju ECBA zahtijeva prijenos. Nakon prijenosa registriranog sjedišta ECBA postaje ECBA u skladu s nacionalnim pravom nove matične države članice. Kako bi se izbjeglo udvostručavanje, ta promjena mjerodavnog prava koja proizlazi iz prijenosa registriranog sjedišta ne bi trebala dovesti do toga da nadležno tijelo nove matične države članice provjerava bilo koji element koji je već provjeren tijekom registracije u prethodnoj državi članici i usklađen ovom Direktivom. Nadležno tijelo države članice u koju ECBA namjerava prenijeti registrirano sjedište trebalo bi odbiti zahtjev za prijenos samo ako nisu ispunjeni zahtjevi utvrđeni u nacionalnom zakonodavstvu kojim se prenosi ova Direktiva i ne bi ga smjelo odbiti iz drugih razloga. Konkretno, nadležno tijelo ne bi trebalo odbiti zahtjev na osnovi neusklađenosti sa zahtjevima iz njegova nacionalnog prava koja nije mogla biti osnova za odbijanje registracije u skladu s člankom 19. Kako bi se olakšao prijenos registriranog sjedišta ECBA-a na unutarnjem tržištu, nadležno tijelo nove matične države članice trebalo bi izdati ažuriranu potvrdu u skladu s člankom 21. stavkom 2., prilagođavajući jedinstveni registracijski broj i dvoslovnu oznaku države članice u koju se prenosi ured ECBA-a te poštansku adresu registriranog sjedišta, kao i sve druge elemente, ako je primjenjivo.
- (45) U skladu sa slobodom okupljanja i udruživanja, prestanak ECBA-a trebao bi biti moguć samo na temelju odluke njegovih članova ili odluke nadležnog tijela matične države članice. Ako je prestanak ECBA-a rezultat odluke njegovih članova, ona bi se trebala donijeti glasovima dvije trećine članova prisutnih na izvanrednom sastanku, koji predstavljaju najmanje polovinu ukupnog broja članova. Prestanak ECBA-a može biti nedobrovoljan na temelju odluke nadležnog tijela matične države članice ECBA-a, kao krajnja mjera, samo ako ECBA ne poštuje svoju neprofitnu svrhu, ako njegove aktivnosti predstavljaju prijetnju javnom poretku ili ako su članovi izvršnog tijela ECBA-a osuđeni za posebno teško kazneno djelo ili je ECBA-u izrečena presuda za

⁴⁶ Direktiva 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2002. o uspostavljanju općeg okvira za obavješćivanje i savjetovanje s radnicima u Europskoj zajednici – Zajednička izjava Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o zastupanju radnika (SL L 80, 23.3.2002., str. 39.).

kazneno djelo, ako nacionalno pravo dopušta tu mogućnost. U tom slučaju nadležno tijelo službeno obavješćuje ECBA o svojoj zabrinutosti i saslušava ECBA kako bi mu se omogućilo da odgovori.

- (46) Prestanak ECBA-a trebao bi rezultirati njegovom likvidacijom. Likvidacija ECBA-a trebala bi biti u skladu s Uredbom (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (EIR 2105)⁴⁷, kojom se propisuje da je pravo koje se primjenjuje na postupke u slučaju nesolventnosti i njihove učinke pravo države članice na čijem su državnom području pokrenuti takvi postupci. U skladu s neprofitnom svrhom ECBA-a, sva imovina ECBA-a koji je prestao postojati trebala bi se prenijeti na neprofitni subjekt koji obavlja sličnu djelatnost kao likvidirani ECBA ili prenijeti na lokalno nadležno tijelo koje bi je trebalo iskoristiti za djelatnost sličnu onoj koju obavlja likvidirani ECBA.
- (47) Kako bi se ECBA-u omogućilo da dokaže da je registriran u državi članici i dodatno olakšali prekogranični postupci te pojednostavile i smanjile formalnosti, nadležna tijela trebala bi, kao završni korak postupka registracije, izdati potvrdu („potvrda za ECBA”) koja sadržava bitne informacije o registraciji, uključujući ime ECBA-a, adresu njegova registriranog sjedišta i imena pravnih zastupnika. Kako bi se olakšala upotreba ove potvrde u različitim državama članicama bez dodatnih prilagodbi ili troškova usklađivanja, Komisija bi trebala uspostaviti standardizirani predložak dostupan na svim jezicima Unije. Stoga, radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ovog akta, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji kako bi izradila standardizirani predložak, uključujući u vezi s tehničkim specifikacijama predloška. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁸. Ti provedbeni akti trebali bi se donositi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća.
- (48) Pojam „posebno teško kazneno djelo”, koji bi trebale definirati države članice, može uključivati terorizam, trgovinu ljudima i seksualno iskorištavanje žena i djece, nezakonitu trgovinu drogom, nezakonitu trgovinu oružjem, pranje novca, korupciju, krivotvorenje sredstava plaćanja, računalni kriminalitet i organizirani kriminal.
- (49) Kako bi se državama članicama omogućila učinkovita provedba pravnih odredaba ove Direktive o administrativnoj suradnji i olakšala suradnja, države članice trebale bi se koristiti Informacijskim sustavom unutarnjeg tržišta (IMI). Konkretno, nadležna tijela trebala bi se koristiti sustavom IMI za obavješćivanje nadležnih tijela drugih država članica o osnivanju novog ECBA-a, uključujući slučajeve u kojima se neprofitno udruženje pretvara u ECBA. Ako nadležno tijelo zaprimi zahtjev za registraciju, ono bi putem sustava IMI trebalo komunicirati s nadležnim tijelima države članice ili država članica u kojima su ti dokumenti izdani kako bi se, na primjer, provjerila njihova zakonitost. U slučaju prijenosa registriranog sjedišta ECBA-a, nadležno tijelo nove matične države članice trebalo bi obavijestiti nadležna tijela drugih država članica o tom prijenosu i ažurirati sustav IMI odgovarajućim informacijama. U slučaju dobrovoljnog ili nedobrovoljnog prestanka nadležno tijelo trebalo bi obavijestiti i nadležna tijela drugih država članica kako bi ih informiralo o prestanku i ažuriralo IMI odgovarajućim informacijama.

⁴⁷ Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (EIR 2105), SL L 141, 5.6.2015.

⁴⁸ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije, SL L 55, 28.2.2011.

- (50) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, odnosno poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta uklanjanjem pravnih i administrativnih prepreka za neprofitna udruženja koja djeluju u više od jedne države članice, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (51) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 2018/1725 te je on dao mišljenje 27. lipnja 2023.

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Poglavlje 1.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

Ovom Direktivom utvrđuju se mjere za usklađivanje uvjeta za osnivanje i djelovanje „europskih prekograničnih udruženja” (ECBA-ovi) kako bi se olakšalo učinkovito ostvarivanje prava neprofitnih udruženja u vezi sa slobodom poslovnog nastana, slobodnim kretanjem kapitala, slobodom pružanja i primanja usluga te slobodnim kretanjem robe na unutarnjem tržištu.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „matična država članica” znači država članica u kojoj ECBA uspostavi registrirano sjedište ili u koju ga prenese;
- (b) „država članica domaćin” znači država članica koja nije matična država članica i u kojoj ECBA djeluje;
- (c) „neprofitna svrha” znači da se, bez obzira na to jesu li aktivnosti udruženja gospodarske prirode ili ne, sva ostvarena dobit koristi samo za ostvarivanje ciljeva ECBA-a kako su definirani u njegovu statutu i ne raspodjeljuje se među članovima;
- (d) „neprofitno udruženje” znači pravni subjekt u skladu s nacionalnim pravom koji se temelji na članstvu te ima neprofitnu svrhu i pravnu osobnost;
- (e) „potvrda za ECBA” znači potvrda koju je izdalo nadležno tijelo matične države članice i koja služi kao dokaz o registraciji ECBA-a.

Članak 3.

Europsko prekogranično udruženje (ECBA)

1. Svaka država članica u svojem pravnom sustavu uspostavlja pravni oblik europskog prekograničnog udruženja (ECBA). Države članice osiguravaju da je ECBA pravni subjekt koji se temelji na članstvu, osnovan na temelju dobrovoljnog sporazuma fizičkih osoba koje su građani Unije ili zakonito borave u EU-u ili pravnih subjekata s neprofitnom svrhom s poslovnim nastanom u Uniji, osim:
 - (a) sindikata, političkih stranaka, vjerskih organizacija i udruženja takvih subjekata;
 - (b) osoba koje su osuđene za kaznena djela pranja novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma;
 - (c) osoba koje podliježu mjerama kojima se zabranjuje njihova aktivnost u državi članici u vezi s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima ili financiranjem terorizma.
2. Države članice osiguravaju da ECBA ima neprofitnu svrhu i da se sva dobit ECBA-a koristi isključivo za ostvarivanje njegovih ciljeva, kako su opisani u njegovu statutu, bez ikakve raspodjele među njegovim članovima.
3. Države članice osiguravaju da ECBA provodi ili u svojem statutu ima za cilj provođenje svojih aktivnosti u najmanje dvije države članice i/ili ima članove osnivače povezane s najmanje dvije države članice, bilo na temelju državljanstva ili zakonitog boravišta u slučaju fizičkih osoba ili na temelju mjesta njihova registriranog sjedišta u slučaju pravnih osoba.
4. Države članice osiguravaju da prije ili nakon imena ECBA-a slijedi pokrata „ECBA”.
5. Države članice osiguravaju da se registrirano sjedište ECBA-a nalazi u Uniji.

Članak 4.

Pravila koja se primjenjuju na ECBA-ove

1. Za sva pitanja usklađena ovom Direktivom države članice osiguravaju da se na ECBA primjenjuju mjere kojima se prenosi ova Direktiva u državi članici u kojoj je registriran ili u kojoj djeluje.
2. Za daljnja pitanja koja se odnose na osnivanje ili djelovanje ECBA-a svaka država članica osigurava da se nacionalna pravila koja se u nacionalnom pravu primjenjuju na najbližije neprofitno udruženje primjenjuju na ECBA-ove.
3. Pravila koja se primjenjuju na ECBA-ove na temelju ove Direktive ne utječu na mjere koje su donijele države članice na temelju javne politike ili javne sigurnosti kako bi se spriječio rizik zlouporaba neprofitnih udruženja i kako bi se osigurala transparentnost određenih kretanja kapitala kada se to zahtijeva pravom Unije ili nacionalnim pravom u skladu s pravom Unije.
4. U roku od [dvije godine od stupanja na snagu ove Direktive] svaka država članica utvrđuje najbližiji pravni oblik neprofitnog udruženja u svojem domaćem pravnom poretku kako je navedeno u stavku 2. i obavješćuje Komisiju o tome i o nacionalnim

pravilima koja se primjenjuju na taj pravni oblik. Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju o svim promjenama utvrđenih pravnih oblika i pravila koja se na njih primjenjuju. Države članice i Komisija objavljuju dostavljene informacije iz ovog stavka.

Članak 5.

Pravna osobnost i pravna sposobnost

1. Države članice osiguravaju da ECBA stekne pravnu osobnost i pravnu sposobnost nakon registracije u skladu s člankom 19. Sve države članice priznaju pravnu osobnost i pravnu sposobnost ECBA-ova registriranih u drugoj državi članici bez potrebe za daljnjom registracijom.
2. Države članice osiguravaju da ECBA ima pravo sklapati ugovore i izvršavati pravne radnje, biti stranka u sudskim postupcima, posjedovati pokretnu i nepokretnu imovinu, obavljati gospodarske aktivnosti, zapošljavati osoblje, primati, tražiti i raspolagati donacijama i drugim sredstvima bilo koje vrste iz bilo kojeg zakonitog izvora, sudjelovati u javnim natječajima i podnositi zahtjeve za javno financiranje.

Članak 6.

Statut

1. Isključujući pravila utvrđena u stavku 2. ovog članka i člancima 3., 7. i 8., matična država članica ne utvrđuje pravila koja ograničavaju pravo ECBA-a da određuje svoja pravila djelovanja, uključujući pravila koja se odnose na interne upravljačke i administrativne strukture, osim ako su ograničavajuća pravila:
 - (a) propisana zakonom;
 - (b) opravdana prevladavajućim razlozima od javnog interesa;
 - (c) prikladna za ostvarenje željenog cilja i ne prelaze ono što je potrebno za njegovo postizanje.
2. Države članice osiguravaju da statut ECBA-a uključuje sljedeće informacije:
 - (a) naziv ECBA-a;
 - (b) detaljan opis njegovih ciljeva i izjava o njegovoj neprofitnoj svrsi;
 - (c) imena i adrese članova osnivača, ako su fizičke osobe, te imena pravnih zastupnika i registrirano sjedište članova osnivača, ako je riječ o pravnim subjektima;
 - (d) ako je član osnivač pravni subjekt, detaljan opis njegova statuta i detaljan opis njegove neprofitne svrhe;
 - (e) adresu registriranog sjedišta ECBA-a;
 - (f) imovinu ECBA-a u trenutku njegove registracije;
 - (g) uvjete i postupak za prijem, isključenje i istupanje članova;
 - (h) prava i obveze članova;

- (i) odredbe o sastavu, radu, ovlastima i odgovornostima članova tijela nadležnog za donošenje odluka i izvršnog tijela;
- (j) odredbe o imenovanju, razrješenju, ovlastima i odgovornostima članova izvršnog tijela;
- (k) uvjete u pogledu većine i kvoruma koji se primjenjuju na tijelo nadležno za donošenje odluka;
- (l) postupak izmjene statuta;
- (m) trajanje ECBA-a, ako je osnovan na određeno vrijeme;
- (n) raspolaganje imovinom ECBA-a u slučaju prestanka.

Članak 7.

Upravljanje

1. Države članice osiguravaju da ECBA ima tijelo za donošenje odluka i izvršno tijelo.
2. Države članice osiguravaju da članovi izvršnog tijela ECBA-a mogu biti samo fizičke osobe koje su građani Unije ili zakonito borave u Uniji ili pravni subjekti s neprofitnom svrhom s poslovnim nastanom u Uniji putem svojih zastupnika. Izvršno tijelo ECBA-a sastoji se od najmanje tri osobe.
3. Države članice osiguravaju da fizičke osobe koje su osuđene za posebno teško kazneno djelo ne mogu biti članovi izvršnog tijela ni zastupnici pravnog subjekta koji je član izvršnog tijela.

Članak 8.

Članstvo

1. Države članice osiguravaju da svaki član ECBA-a ima jedan glas.
2. Države članice osiguravaju da članovi ECBA-a nisu osobno odgovorni za radnje ili propuste tog ECBA-a.

Poglavlje 2

Prava i zabranjena ograničenja

Članak 9.

Jednako postupanje

Svaka država članica osigurava da se u svakom aspektu njihova djelovanja prema ECBA-ovima ne postupa nepovoljnije nego prema neprofitnim udruženjima u nacionalnom pravu utvrđenima prema članku 4. stavku 4.

Članak 10.

Nediskriminacija

Države članice osiguravaju da javna tijela u području primjene ove Direktive ne diskriminiraju nijednu skupinu ili pojedinca ni na kojoj osnovi, kao što su rođenje, dob, boja kože, spol i rod, seksualna orijentacija, rodni identitet, zdravstveno stanje, imigracijski ili boravišni status, genetske osobine, jezik, nacionalno, etničko ili socijalno podrijetlo, političko ili drugo mišljenje, tjelesni ili mentalni invaliditet, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rasa, vjera ili uvjerenje ili drugi status.

Članak 11.

Sudsko preispitivanje

Države članice osiguravaju da sve odluke nadležnih tijela na njihovu državnom području koje utječu na prava i obveze ECBA-ova ili na prava i obveze drugih osoba povezane s djelovanjem ECBA-ova podliježu učinkovitom sudskom preispitivanju, u skladu s člankom 47. Povelje Unije o temeljnim pravima.

Članak 12.

Jedinstvena registracija

1. Države članice osiguravaju da se od ECBA zahtijeva da se registrira samo jednom. Registracija se odvija u skladu s člancima 18. i 19.
2. Države članice od registriranog ECBA-a ne zahtijevaju davanje izjave, pružanje informacija ni traženje ili dobivanje odobrenja za obavljanje određenih djelatnosti, osim ako su ti zahtjevi:
 - (a) propisani zakonom;
 - (b) opravdani prevladavajućim razlozima u javnom interesu;
 - (c) prikladni za ostvarenje željenog cilja i ne prelaze ono što je potrebno za njegovo postizanje.
3. Stavak 1. ne utječe na zahtjeve za davanje izjave, pružanje informacija, traženje ili dobivanje odobrenja za obavljanje određenih aktivnosti predviđenih pravom Unije ili nacionalnim odredbama kojima se provodi pravo Unije.

Članak 13.

Financiranje

1. Države članice osiguravaju da ECBA, neovisno o državi članici registracije, ima slobodan i nediskriminirajući pristup financiranju iz javnog izvora u skladu s općim načelima prava EU-a.
2. Države članice ne nameću nikakva ograničenja sposobnosti ECBA-a da pruža ili prima financijska sredstva, uključujući donacije, iz bilo kojeg zakonitog izvora, osim u mjeri u kojoj su takva ograničenja:
 - (a) propisana zakonom;

- (b) opravdana prevladavajućim razlozima u javnom interesu;
- (c) prikladna za ostvarenje željenog cilja i ne prelaze ono što je potrebno za njegovo postizanje.

Članak 14.

Pružanje usluga i trgovina robom

1. Države članice osiguravaju da ECBA-ovi imaju slobodu osnivanja te slobodu pružanja i primanja usluga i ostvarivanja prava na slobodno kretanje robe na unutarnjem tržištu u skladu s pravom EU-a.
2. Ne dovodeći u pitanje odredbe drugih akata prava Unije, države članice ne nameću nikakva ograničenja na aktivnosti iz stavka 1., osim ako su takva ograničenja:
 - (a) propisana zakonom;
 - (b) opravdana prevladavajućim razlozima u javnom interesu;
 - (c) prikladna za ostvarenje željenog cilja i ne prelaze ono što je potrebno za njegovo postizanje.

Članak 15.

Zabranjena ograničenja

Države članice osiguravaju da se na ECBA ne primjenjuju sljedeći zahtjevi:

- (a) zahtjevi koji se izravno ili neizravno temelje na državljanstvu ili boravištu fizičkih osoba koje su članovi ECBA-a ili njegova izvršnog tijela, osim kako je predviđeno ovom Direktivom;
- (b) zahtjev fizičke prisutnosti članova ECBA-a, njegova izvršnog tijela ili tijela nadležnog za donošenje odluka za valjanost bilo kojeg sastanka;
- (c) zahtjev da središnja uprava ili glavno mjesto djelovanja mora biti u istoj državi članici u kojoj je registrirano sjedište;
- (d) zahtjev prema kojem država članica domaćin uvjetuje priznavanje ECBA-a registriranog u drugoj državi članici reciprocitetom u pogledu priznavanja svojih ECBA-ova u toj državi članici;
- (e) zahtjev da ECBA bude registriran u matičnoj državi članici tijekom određenog razdoblja kako bi mogao poslovati u državi članici domaćinu;
- (f) zahtjev za ovlaštenje ili odobrenje tijela države članice kao uvjet za primanje donacija od izvora unutar Unije;
- (g) sljedeća ograničenja obavljanja gospodarskih aktivnosti na redovitoj ili povremenoj osnovi:
 - i. opće zabrane obavljanja gospodarskih aktivnosti;
 - ii. dopuštanje ECBA-ovima da obavljaju samo one gospodarske aktivnosti koje su povezane s ciljevima opisanima u njihovim statutima;
 - iii. zahtjev da obavljanje gospodarskih aktivnosti ne bude primarni cilj ili aktivnost ECBA-a.

Poglavlje 3

Osnivanje i registracija

Članak 16.

Osnivanje

1. Države članice osiguravaju da se ECBA osnuje nakon registracije.
2. Države članice osiguravaju da ECBA ima najmanje tri člana osnivača.
3. Države članice osiguravaju da članovi osnivači izraze svoju namjeru da osnuju ECBA pisanim sporazumom između njih ili sporazumom na osnivačkom sastanku ECBA-a koji je zabilježen u pisanom zapisniku; u tu svrhu članovi osnivači propisno potpisuju takav sporazum ili zapisnik.

Članak 17.

Preoblikovanje neprofitnih udruženja u ECBA

1. Države članice osiguravaju da se neprofitna udruženja osnovana u Uniji mogu preoblikovati u ECBA u istoj državi članici.
2. Države članice osiguravaju da svako preoblikovanje odobri tijelo nadležno za donošenje odluka subjekta koji se preoblikuje.
3. Države članice osiguravaju da preoblikovanje ne dovede do prestanka neprofitnog udruženja koje se preoblikuje ili gubitka ili prekida njegove pravne osobnosti.
4. Države članice osiguravaju prijenos sve imovine i svih obveza na novoosnovani ECBA.
5. Države članice osiguravaju da preoblikovanje proizvodi učinke nakon registracije novoosnovanog ECBA-a u skladu s člankom 19.
6. Države članice osiguravaju da se upis koji se odnosi na neprofitno udruženje koje je preoblikovano ukloni iz svih registara.

Članak 18.

Tijelo za registraciju

1. Države članice osiguravaju da se zahtjev za registraciju ECBA-a podnosi nadležnom tijelu države članice u kojoj ECBA namjerava imati registrirano sjedište. Uz zahtjev se prilažu sljedeći dokumenti i informacije na službenom jeziku te države članice ili na bilo kojem drugom jeziku dopuštenom u skladu s pravom te države članice:
 - (a) ime ECBA-a;
 - (b) statut ECBA-a;
 - (c) poštanska adresa predviđenog sjedišta i adresa elektroničke pošte;
 - (d) imena i adrese, kao i sve druge informacije potrebne u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom za njihovu identifikaciju, osoba koje su ovlaštene

zastupati ECBA u odnosima s trećim stranama i u pravnim postupcima te naznaka mogu li te osobe to činiti same ili moraju djelovati zajednički;

- (e) pisani sporazum članova osnivača ili zapisnik s osnivačke sjednice ECBA-a koji sadrži takav sporazum, a koji su potpisali članovi osnivači, ili odluka o preoblikovanju iz članka 17.;
- (f) izjava članova izvršnog tijela da im nije zabranjeno obnašanje dužnosti člana odbora u usporedivim tijelima neprofitnih udruženja ili poduzeća.

Države članice ne zahtijevaju dokumente ili informacije osim onih navedenih u ovom stavku.

- 2. Neovisno o stavku 3., države članice osiguravaju da je za potrebe registracije zahtjev potpun ako sadržava dokumente i informacije navedene u stavku 1.
- 3. Odstupajući od stavka 1. drugog podstavka, države članice mogu donijeti pravila koja nadležnom tijelu omogućuju da zahtijeva dodatne dokumente i informacije uz one iz stavka 1. upućivanjem pisane odluke osobi koja je ovlaštena za zastupanje ECBA-a iz članka 18. stavka 1. točke (d) u kojoj se navodi da postoji opravdana zabrinutost da bi cilj opisan u statutom ECBA-a bio u suprotnosti s pravom Unije ili odredbama nacionalnog prava koje su u skladu s pravom Unije, ako su ti dokumenti ili informacije potrebni.
- 4. Države članice osiguravaju da se zahtjev za registraciju ECBA-a može podnijeti putem interneta.

Članak 19.

Postupak registracije

- 1. Države članice osiguravaju da se ECBA registrira u roku od 30 dana od podnošenja potpunog zahtjeva te da registracija vrijedi u cijeloj Uniji.
- 2. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo matične države članice bez odgode obavješćuje nadležna tijela svih drugih država članica o svakoj novoj registraciji ECBA-a.
- 3. Ako su informacije dostavljene za potrebe registracije nepotpune ili sadržavaju očite pogreške, nadležno tijelo traži od ECBA da dopuni ili ispravi svoj zahtjev u razumnom roku, koji ne smije biti kraći od 15 dana od datuma kada se nadležno tijelo obrati osobi ovlaštenoj za zastupanje ECBA-a iz članka 18. stavka 1. točke (d).
- 4. Neovisno o stavku 1. ovog članka, države članice osiguravaju da nadležno tijelo nakon primitka potpunog zahtjeva u skladu sa stavkom 1. ovog članka provjeri zahtjev za registraciju ECBA-a i da ga može odbiti samo ako:
 - (a) zahtjev ne ispunjava uvjete iz članka 3.;
 - (b) zahtjev nije dopunjen ili ispravljen u roku utvrđenom u stavku 3. ovog članka;
 - (c) je bilo nemoguće provjeriti identitet pravnih zastupnika ECBA-a ili je utvrđeno da je krivotvoren;
 - (d) nadležno tijelo utvrdi, nakon što je donijelo odluku iz članka 18. stavka 3. i razmotrilo sve dokumente i informacije dostavljene kao odgovor na tu odluku, da bi ciljevi opisani u statutu ECBA-a bili u suprotnosti s pravom Unije ili odredbama nacionalnog prava koje su u skladu s pravom Unije;

- (e) su bilo koja osoba koja je ovlaštena za zastupanje ECBA-a iz članka 18. stavka 1. točke (d) ili bilo koji član izvršnog tijela osuđeni za posebno teško kazneno djelo.

Odluka o odbijanju registracije mora biti u pisanom obliku, propisno obrazložena i upućena osobi ovlaštenoj za zastupanje ECBA-a iz članka 18. stavka 1. točke (d).

5. Ako nadležno tijelo odluči odbiti zahtjev ili ne donese odluku u roku od 30 dana od podnošenja potpunog zahtjeva, države članice osiguravaju da ta odluka ili izostanak takve odluke podliježu učinkovitom sudskom preispitivanju.

Članak 20.

Registar

1. Svaka država članica uspostavlja registar za potrebe registracije ECBA-a u skladu s člankom 19.
2. Države članice osiguravaju da se u registru pohranjuju i ažuriraju sljedeći dokumenti i informacije:
 - (a) statuti ECBA-a;
 - (b) preslike potvrda za ECBA u skladu s člankom 21.;
 - (c) imena i adrese, kao i sve druge informacije potrebne u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom za njihovu identifikaciju, osoba koje su ovlaštene zastupati ECBA u odnosima s trećim stranama i u pravnim postupcima te naznaka mogu li te osobe to činiti same ili moraju djelovati zajednički;
 - (d) likvidacija i prestanak ECBA-a.
3. Države članice osiguravaju da registrirani ECBA-ovi obavješćuju nadležno tijelo matične države članice o izmjenama informacija koje se čuvaju u registru u roku od 30 dana od tih izmjena.
4. Država članica osigurava da su sljedeće informacije javno dostupne u internetskoj verziji registra:
 - (a) potvrda za ECBA u skladu s člankom 21.;
 - (b) likvidacija ECBA-a;
 - (c) prestanak ECBA-a.
5. Države članice osiguravaju da dokumenti i informacije iz stavka 4. ne budu javno dostupni dulje od šest mjeseci nakon prestanka ECBA-a.
6. Države članice osiguravaju da se osobni podaci ne zadržavaju u registru dulje od dvije godine nakon prestanka ECBA-a.

Članak 21.

Sadržaj potvrde za ECBA

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela izdaju potvrdu za ECBA, u digitalnom i papirnatom obliku, u roku od pet dana od registracije ECBA-a. Države članice

osiguravaju da se potvrda za ECBA prizna kao dokaz o registraciji ECBA-a. Potvrda za ECBA sadržava sljedeće informacije:

- (a) jedinstveni registracijski broj ECBA-a i dvoslovnu oznaku matične države članice;
 - (b) datum registracije ECBA-a;
 - (c) datum svakog prijenosa registriranog sjedišta ECBA-a
 - (d) ime ECBA-a;
 - (e) poštansku adresu registriranog sjedišta i adresu elektroničke pošte ECBA-a;
 - (f) ciljeve ECBA-a kako su utvrđeni u njegovu statutu.
2. Nakon obavijesti osobe ovlaštene za zastupanje ECBA-a iz članka 18. stavka 1. točke (d) da su se informacije navedene u stavku 1. ovog članka promijenile, države članice izdaju ažuriranu potvrdu za ECBA, u digitalnom i papirnatom obliku, u roku od pet dana od obavijesti o tim promjenama.
- (2) Kako bi se olakšala upotreba potvrde za ECBA u svim državama članicama, uskladio njezin format i smanjilo administrativno opterećenje za nadležna tijela država članica i ECBA-ove, Komisija provedbenim aktom utvrđuje predložak potvrde za ECBA i njegove tehničke specifikacije. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 30. stavka 2.

Poglavlje 4

Mobilnost

Članak 22.

Promjena registriranog sjedišta

1. Države članice osiguravaju da ECBA ima pravo prenijeti svoje registrirano sjedište iz jedne države članice u drugu.
2. Države članice osiguravaju da prijenos iz stavka 1. ne dovede do prestanka ECBA-a ili stvaranja nove pravne osobe u državi članici u koju se prenosi njezino sjedište. Države članice osiguravaju da prijenos registriranog sjedišta ne utječe na aktivu ili pasivu ECBA-a koji su postojali prije prijenosa, uključujući sve uvjete sadržane u ugovorima ili zajmovima, pravima i obvezama.
3. Države članice osiguravaju da prijenos proizvodi učinke od datuma registracije ECBA-a u matičnoj državi članici u koju je prenesen.
4. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, države članice osiguravaju da nadležno tijelo države članice u koju ECBA namjerava prenijeti svoje registrirano sjedište ne dopušta prijenos u sljedećim slučajevima:
 - (a) ako ECBA ne ispunjava uvjete iz članka 3. stavka 1., stavaka 2. ili 3.;
 - (b) ako je donesena odluka iz članka 24. stavka 2. ili ako je izdana obrazložena obavijest iz članka 25. stavka 3.;
 - (c) ako je postupak u slučaju nesolventnosti u tijeku;

- (d) ako su osobe ovlaštene za zastupanje ECBA-a iz članka 18. stavka 1. točke (d), bilo koji član izvršnog tijela ili samog ECBA-a, ako nacionalno pravo predviđa tu mogućnost, predmet postupka za posebno teško kazneno djelo u prethodnoj matičnoj državi članici.

Članak 23.

Postupak prijenosa registriranog sjedišta

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe na snazi na temelju nacionalnog prava ili prava Unije koje su povoljnije za zaposlenike, države članice osiguravaju da zaposlenici ECBA-a koji želi prenijeti svoje registrirano sjedište budu obaviješteni o mogućem prijenosu te da imaju pravo pravodobno, a najmanje mjesec dana prije izvanrednog sastanka iz stavka 2., pregledati nacrt odluke kojom se odobrava prijenos registriranog sjedišta iz stavka 2.
2. Države članice osiguravaju da odluku o prijenosu registriranog sjedišta donosi tijelo nadležno za donošenje odluka ECBA-e na svojem izvanrednom sastanku. Ta odluka donosi se s dvije trećine glasova, koji predstavljaju najmanje polovinu svih članova.
3. Države članice osiguravaju da tijelo ECBA-a nadležno za donošenje odluka podnese zahtjev za prijenos registriranog sjedišta nadležnom tijelu države članice u koju želi prenijeti svoje registrirano sjedište te da o tom zahtjevu obavijesti nadležno tijelo svoje matične države članice. Zahtjev uključuje sljedeće:
 - (a) odluku tijela ECBA-a nadležnog za donošenje odluka kojom se odobrava prijenos;
 - (b) potvrdu za ECBA;
 - (c) predloženu adresu registriranog sjedišta ECBA-e u državi članici u koju se prenosi;
 - (d) statut ECBA-a u kojem se navodi, ako je primjenjivo, njegovo novo ime;
 - (e) predloženi datum prijenosa;
 - (f) izvješće u kojem se objašnjavaju zaštitne mjere za vjerovnike i zaposlenike, ako je primjenjivo u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom.
4. Države članice mogu donijeti pravila koja nadležnom tijelu države članice u koju ECBA želi prenijeti svoje registrirano sjedište omogućuju da zahtijeva dodatne dokumente i informacije uz one iz stavka 3. upućivanjem pisane odluke osobi koja je ovlaštena za zastupanje ECBA-a iz članka 18. stavka 1. točke (d) u kojoj se navodi da postoji opravdana zabrinutost da bi cilj opisan u statutom ECBA-a bio u suprotnosti s odredbama nacionalnog prava te države članice, u slučaju da su ti dokumenti ili informacije potrebni kako bi se to utvrdilo.
5. Države članice osiguravaju da je nadležno tijelo države članice u koju ECBA namjerava prenijeti svoje registrirano sjedište ovlašteno odlučivati o zahtjevu za prijenos. To nadležno tijelo ima pravo odbiti zahtjev samo ako:
 - (a) nisu ispunjeni zahtjevi iz stavka 2. ovog članka;
 - (b) zahtjev ne uključuje sve elemente koji se zahtijevaju u skladu sa stavkom 3.;
 - (c) je nastupila jedna od situacija iz članka 22. stavka 4.;

- (d) nadležno tijelo utvrdi, nakon što je donijelo odluku iz ovog stavka i razmotrilo sve dokumente i informacije dostavljene kao odgovor na tu odluku, da bi ciljevi opisani u statutu ECBA-a bili u suprotnosti s nacionalnim pravom koje su u skladu s pravom Unije;
6. Nadležno tijelo donosi odluku iz stavka 5. ovog članka u roku od 30 dana od primitka zahtjeva za prijenos registriranog sjedišta iz stavka 3.
7. Neovisno o stavku 6., države članice osiguravaju da se prijenos izvrši u roku od 30 dana od podnošenja potpunog zahtjeva.
8. Ako su informacije dostavljene za potrebe prijenosa nepotpune ili sadržavaju očite pogreške, nadležno tijelo traži od ECBA da dopuni ili ispravi svoj zahtjev u razumnom roku koji ne smije biti kraći od 15 dana od datuma kada se nadležno tijelo obrati osobi ovlaštenoj za zastupanje ECBA-a iz članka 18. stavka 1. točke (d).
9. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo nove matične države članice registrira ECBA i ažurira potvrdu za ECBA u pogledu elemenata navedenih u članku 21. stavku 1.
10. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo matične države članice nakon prijenosa registriranog sjedišta bez odgode obavijesti nadležna tijela drugih država članica o prijenosu registriranog sjedišta. Nakon primitka te obavijesti nadležno tijelo prethodne matične države članice briše ECBA iz registra nakon primitka te obavijesti.

Poglavlje 5

Prestanak djelovanja

Članak 24.

Dobrovoljni prestanak

1. Države članice osiguravaju da ECBA može dobrovoljno prestati postojati samo na temelju odluke svojih članova i samo u sljedećim slučajevima:
- (a) postignuti su ciljevi ECBA-a;
 - (b) isteklo je vrijeme na koje je osnovan;
 - (c) iz bilo kojeg razloga u skladu s njegovim statutom.
2. Države članice osiguravaju da tijelo ECBA-a nadležno za odlučivanje može zatražiti prestanak ECBA-a samo na izvanrednoj sjednici glasovima dvije trećine članova koji predstavljaju najmanje polovinu ukupnog broja članova.

Države članice osiguravaju da nakon likvidacije ECBA-a, kako je predviđeno u članku 28., nadležno tijelo briše ECBA iz registra tek nakon završetka likvidacije i da se relevantne informacije u IMI-ju na odgovarajući način ažuriraju.

Članak 25.

Prisilni prestanak

1. Odstupajući od članka 26. stavka 1., države članice osiguravaju da ECBA može nedobrovoljno prestati postojati samo odlukom nadležnog tijela matične države članice u okolnostima i u skladu s uvjetima predviđenima u ovom članku.
2. Države članice mogu predvidjeti nedobrovoljan prestanak ECBA-a samo na temelju jednog od sljedećih razloga:
 - (a) neusklađenosti ECBA-a s neprofitnom svrhom;
 - (b) ozbiljne prijetnje javnom redu ili javnoj sigurnosti uzrokovane aktivnostima ECBA-a;
 - (c) osude za teško kazneno djelo ECBA-e ili članova njegova izvršnog tijela.
3. Ako je nadležno tijelo zabrinuto da postoji jedan od razloga iz stavka 2. ovog članka, ono dostavlja ECBA-u obrazloženu obavijest u pisanom obliku o svojim razlozima za zabrinutost i daje ECBA-u razuman rok za pružanje odgovora u vezi s tim zabrinutostima.
4. Države članice osiguravaju da ako nadležno tijelo, nakon što je pregledalo odgovore ECBA-a u skladu sa stavkom 3. ovog članka, utvrdi da se ECBA mora prestati postojati jer je utvrđen jedan od razloga iz stavka 2. ovog članka, o tome donosi pisanu odluku. Odluka o prestanku ECBA-a može se donijeti samo ako ne postoje manje ograničavajuće mjere kojima se mogu otkloniti zabrinutosti koje je izrazilo nadležno tijelo.
5. Države članice osiguravaju da je odluka iz stavka 4. ovog članka obrazložena, da podliježe učinkovitom sudskom preispitivanju i da ne proizvodi učinke dok je u tijeku sudsko preispitivanje.
6. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo obavješćuje ECBA o svojoj odluci i briše ECBA iz registra pravodobno tek nakon što odluka iz stavka 4. počne proizvoditi učinke i nakon završetka likvidacije ECBA-a kako je predviđeno u članku 26. Nadležno tijelo obavješćuje nadležna tijela država članica o relevantnim informacijama.

Članak 26.

Likvidacija u slučaju prestanka

1. Države članice osiguravaju da prestanak ECBA-a, kako je predviđeno člancima 24. i 25., podrazumijeva njegovu likvidaciju.
2. Države članice osiguravaju da se sva imovina ECBA-a koji je prestao postojati koja ostane nakon namirenja financijskih interesa mogućih vjerovnika prenese neprofitnom subjektu koji obavlja sličnu djelatnost kao likvidirani ECBA ili da se imovina prenese na lokalno tijelo koje ju je obvezno koristiti za aktivnost sličnu onoj koju obavlja likvidirani ECBA.

Poglavlje 6

Primjena i administrativna suradnja

Članak 27.

Nadležna tijela

1. Svaka država članica imenuje nadležno tijelo („nadležno tijelo”) odgovorno za primjenu ove Direktive.
2. Države članice obavješćuju Komisiju o nazivima nadležnih tijela imenovanih u skladu sa stavkom 1. Komisija objavljuje popis imenovanih nadležnih tijela.
3. Države članice obavješćuju Komisiju o nazivima i zadaćama drugih nadležnih tijela osnovanih ili imenovanih za potrebe predviđene nacionalnim propisima koji se primjenjuju na najbližnja neprofitna udruženja u njihovu domaćem pravnom poretku, utvrđenih u skladu s člankom 4. stavkom 4., ako je primjenjivo.

Članak 28.

Administrativna suradnja

1. Nadležna tijela država članica surađuju i pomažu jedna drugima na djelotvoran i učinkovit način za potrebe primjene odredaba ove Direktive.
2. Administrativna suradnja i razmjena informacija među nadležnim tijelima na temelju članka 17., članka 18., članka 19. stavaka 2. i 4., članka 23. stavaka 5., 6. i 7., članka 24. stavka 3., članka 25. stavka 6. i članka 27. odvija se u skladu s Uredbom (EU) br. 1024/2012.
3. Države članice osiguravaju da se informacije zabilježene u sustavu IMI ažuriraju i međusobno se obavješćuju o promjenama prethodnih informacija dostavljenih u skladu s Uredbom (EU) br. 1024/2012.

Članak 29.

Izvjешćivanje

Najkasnije [sedam godina nakon roka za prenošenje] i svakih pet godina nakon toga Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o prenošenju i primjeni ove Direktive. U tu svrhu Komisija može zatražiti da države članice, koristeći digitalne alate u mjeri u kojoj je to moguće, dijele agregirane podatke o ECBA-ovima registriranim na svojem državnom području.

Poglavlje 7

Završne odredbe

Članak 30.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu članka 3. stavka 2. Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 31.

Prenošenje

1. Države članice donose i objavljuju zakone, uredbe i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom u roku od [2 godine nakon stupanja na snagu ove Direktive]. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.
2. Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave.
3. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 32.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Članak 33.

Adrese

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

1.2. Predmetna područja politike

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

1.4.2. Specifični ciljevi

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak**
- 3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva**
 - 3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje*
 - 3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje*
 - 3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva*
 - 3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa*
 - 3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom*
 - 3.2.5. Doprinos trećih strana*
- 3.3. Procijenjeni učinak na prihode**

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o europskim prekograničnim udruženjima

1.2. Predmetna područja politike

Unutarnje tržište i socijalna ekonomija

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

x novo djelovanje

“ novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja⁴⁹

“ produženje postojećeg djelovanja

“ spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Opći je cilj ove inicijative poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta uklanjanjem administrativnih i regulatornih prepreka za neprofitna udruženja koja djeluju preko granica kako bi se oslobodio njihov puni potencijal za stvaranje gospodarske i društvene vrijednosti u EU-u.

1.4.2. Specifični ciljevi

Posebni cilj br. 1.

Poboljšati mogućnosti priznavanja pravne osobnosti neprofitnog udruženja u drugim državama članicama, čime se osigurava jednako postupanje na unutarnjem tržištu.

Posebni cilj br. 2.

Smanjiti regulatorne formalnosti za neprofitna udruženja koja djeluju u više od jedne države članice.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Naveći očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Mjerama politike na razini EU-a smanjile bi se postojeće prepreke prekograničnim aktivnostima i mobilnosti neprofitnih udruženja u EU-u. Očekivani su učinci sljedeći:

Za države članice

Promjene radi uvođenja novog pravnog oblika osmišljenog za prekogranične svrhe na nacionalnoj razini dovest će do troškova prilagodbe i troškova usklađivanja/administrativnog opterećenja za nadležna tijela ovisno o opsegu tih promjena.

Neprofitna udruženja koja djeluju prekogranično trenutačno se moraju registrirati ili osnovati sekundarnu poslovnu jedinicu u državama članicama u koje se žele proširiti

⁴⁹

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

i ovisno o opsegu svojih aktivnosti. Očekuje se da će se ovim prijedlogom ukloniti taj zahtjev u pogledu uspostave i priznavanja pravne osobnosti i sposobnosti te će se time dugoročno smanjiti opterećenje javnih tijela. Uvođenje novog pravnog oblika zahtijevat će od nadležnih tijela da se upoznaju s novim okvirom i osiguraju odgovarajuću registraciju.

Uzimajući u obzir jednokratne troškove prilagodbe postupaka registracije i registara, troškovi ovise o potrebi za prilagodbom postojećih registara ili za uspostavom novog (internetskog) registra. Države članice imat će fleksibilnost u odlučivanju o tome hoće li prilagoditi postojeće registre ili uspostaviti nove, dok će u slučaju novostvorenog pravnog oblika morati ponuditi mogućnost registracije putem interneta. Treba napomenuti da u državama članicama u kojima nije uspostavljen registar posebnih udruženja postoje drugi mehanizmi (ili se mogu upotrebljavati) kako bi se osiguralo da se neprofitna udruženja mogu registrirati. Procjena učinka kojom se podupire zakonodavni prijedlog pokazala je da se mogu očekivati dodatni jednokratni troškovi prilagodbe u prosjeku do 100 000 EUR po državi članici. Stoga se to ne smatra posebno opterećujućim jer se očekuje da će nakon provedbe te prilagodbe javno tijelo ponovno početi uobičajeno djelovati. Stoga se ne trebaju očekivati znatni dodatni godišnji tekući troškovi.

U državama članicama u kojima je potrebno uspostaviti ili preinačiti registre, odnosno uspostaviti novu „registracijsku liniju” u postojećem registru bilo bi preporučljivo promicati digitalne registre. U procjeni učinka procjenjuje se da se troškovi internetskog alata za registraciju (pod pretpostavkom da registar već postoji) kreću od 42 000 EUR do 270 000 EUR, na temelju poznatih slučajeva. Od nadležnih tijela može se zahtijevati da kratkoročno i srednjoročno ulažu u nabavu takvih alata i prilagode postupke, uključujući osposobljavanje osoblja. Smatra se da troškovi prilagodbe i godišnjeg održavanja digitalnih registara u državama članicama nisu značajni.

Ovim se prijedlogom potiču i mjere za osiguravanje interoperabilnosti nacionalnih registara s postojećim alatima na razini EU-a kao što je jedinstveni digitalni pristupnik kako bi se omogućio automatizirani pristup podacima i njihova razmjena i/ili primjena dogovorenih minimalnih standarda kako bi se osigurala usporedivost podataka i Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (IMI) radi poticanja administrativne suradnje među nadležnim tijelima.

Naposljetku, države članice trebale bi osmisliti aktivnosti za podizanje svijesti kako bi se povećalo znanje o novom pravnom obliku na nacionalnoj razini.

Za Europsku komisiju

Trošak Europske komisije za prikupljanje i dodavanje informacija jedinstvenom digitalnom pristupniku/portalu Vaša Europa procjenjuje se na jednokratni trošak od 300 000 EUR (Program jedinstvenog tržišta) za pokrivanje dodatnih rashoda potrebnih za dodavanje informacija za neprofitna udruženja i godišnji trošak od 100 000 EUR za održavanje.

Europska komisija morat će snositi i troškove potrebne za prilagodbu Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta kako bi se omogućila administrativna suradnja među nadležnim tijelima u državama članicama predviđena ovim prijedlogom. Procjenjuje se da godišnji trošak iznosi 125 000 EUR (Program jedinstvenog tržišta).

Za neprofitna udruženja/MSP-ove:

Inicijativom se ne nameću nove administrativne obveze neprofitnim udruženjima, uključujući neprofitna udruženja koja se kvalificiraju kao MSP-ovi (vodeći računa o tome da su udruženja uključena u gospodarske aktivnosti obuhvaćena [definicijom mikro, malih i srednjih poduzeća](#)).

Cilj je ukloniti prepreke prekograničnim aktivnostima neprofitnih udruženja. S obzirom na to da mala neprofitna udruženja obično imaju manje resursa i kapaciteta za prevladavanje postojećih prepreka, očekuje se da će prilagodbe u pogledu ulaska i poslovanja pozitivno utjecati na konkurentni položaj neprofitnih udruženja veličine MSP-ova.

Očekuje se da će se smanjiti troškovi pokretanja i periodični troškovi neprofitnih udruženja koja djeluju preko granica:

- prekomjerni troškovi pokretanja za nove prekogranične operacije smanjit će se za procijenjenih 2 150 EUR po pokretanju. U procijenjenom razdoblju od 15 godina to bi smanjenje prekomjernih troškova moglo iznositi do 378 milijuna EUR;
- smanjenje prekomjernih troškova povezanih s prekograničnim poslovanjem (redoviti troškovi, npr. administrativni troškovi i troškovi usklađivanja) procjenjuje se na 770 milijuna EUR godišnje. U procijenjenom razdoblju od 15 godina to bi smanjenje troškova moglo iznositi do 8,5 milijardi EUR.

U procjeni učinka objašnjava se potencijal za smanjenje troškova poslovanja, posebno za neprofitna udruženja koja djeluju u više država članica, zbog učinka usklađivanja koji donosi prijedlog i pojednostavnjenja regulatornih i administrativnih postupaka, što dovodi do manjih potreba u smislu prikupljanja informacija, redovite vanjske savjetodavne podrške i internog osoblja koje radi na usklađivanju.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Pokazatelj br. 1 (specifični cilj br. 1)

Pokazatelji će biti sljedeći:

- Razina usklađenosti država članica (tj. brzina prenošenja, slučajevi povrede)
- Smanjenje prekomjernih troškova za neprofitna udruženja ostvareno zbog smanjenih regulatornih i administrativnih formalnosti za pokretanje poslovanja i u smislu tekućih troškova
- Broj, veličina i geografska pokrivenost registriranih prekograničnih udruženja/ECBA-ova u EU-u

Pokazatelji će se mjeriti u odnosu na polaznu vrijednost (npr. troškovi prije početka provedbe, uglavnom na temelju podataka dobivenih evaluacijom/istraživanjem/savjetovanjem s dionicima i nacionalnim tijelima, iz internetskih registara u državama članicama (s agregiranim informacijama na razini EU-a ako su podaci dostupni), informacija prikupljenih na temelju anketa). Cilj se procjenjuje na temelju promjena troškova za europska prekogranična udruženja i promjena broja registriranih prekograničnih udruženja. Teže je odrediti precizniji cilj jer brojke ovise i o nekoliko drugih čimbenika koji nisu povezani s prijedlogom (npr.

nepredvidivost njegove primjene, veze s nacionalnim tradicijama, gospodarski i društveni izazovi).

Pokazatelj br. 2 (specifični cilj br. 2)

Pokazatelji će biti sljedeći:

- percipirano zadovoljstvo neprofitnih udruženja koja se koriste novim pravnim oblikom ECBA-a koji djeluju prekogranično na unutarnjem tržištu

Pokazatelj će se mjeriti u odnosu na polaznu vrijednost (npr. broj registracija na početku provedbe). Cilj se procjenjuje na temelju povećanja brojeva.

Pokazatelji će se pratiti svakih pet godina, počevši od trenutka kada su mjere u potpunosti prenesene i na snazi u državama članicama, kako bi se uključili u izvješće o evaluaciji Direktive koje se očekuje nakon pet godina nakon roka za prenošenje predložene Direktive i svakih pet godina nakon toga.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Provedba ovog prijedloga odvijat će se u fazama. Nakon stupanja na snagu ove Direktive započet će rad na prilagodbi informatičkih alata za njezinu provedbu, odnosno Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (IMI) i jedinstvenog digitalnog pristupnika (SDG), a cilj je povezati nadležna tijela u državama članicama prije isteka razdoblja za prenošenje i staviti potrebne informacije na raspolaganje javnosti. Istodobno i kako bi se olakšala provedba Direktive, Komisija će provedbenim aktom provesti rad na predlošku potvrde za ECBA.

Privremeni raspored provedbe može se prikazati kako slijedi:

- 2024.: stupanje na snagu Direktive,
- 2025.: prilagodba IMI-ja, ciljeva održivog razvoja
- 2025. – 2026.: provedbeni akt o potvrdi za ECBA
- 2026.: prenošenje i primjena u državama članicama
- sedam godina nakon roka za prenošenje i svakih pet godina nakon toga: izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi Direktive.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex ante*)

Prijedlog je usmjeren na neprofitna udruženja koja djeluju prekogranično na unutarnjem tržištu.

Postojeća regulatorna raznolikost i/ili ograničenja među državama članicama pokazuju da se problem ne rješava na odgovarajući način na nacionalnoj razini i da, u nedostatku mehanizama uzajamnog priznavanja među državama članicama, prekogranični karakter zahtijeva europsko rješenje za uklanjanje utvrđenih prepreka

prekograničnim aktivnostima i prekograničnoj mobilnosti neprofitnih udruženja na jedinstvenom tržištu. Nadalje, pojedinačne mjere ili nedjelovanje država članica najčešće su usmjereni na njihov poseban nacionalni kontekst i njima se obično ne nastoji olakšati prekogranična dimenzija.

Stoga se dosljedan pravni okvir za prekogranične aktivnosti neprofitnih udruženja može bolje ostvariti na razini EU-a. Države članice ne mogu same u dostatnoj mjeri riješiti te probleme.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Baza dokaza za ovaj prijedlog temeljila se na istraživanjima (npr. vanjske studije), aktivnostima savjetovanja te je potkrijepljena posebnom vanjskom studijom.

Prijedlogom se uzimaju u obzir i pouke izvučene iz Rezolucije Europskog parlamenta od 17. veljače 2022. s preporukama Komisiji o statutu europskih prekograničnih udruženja i neprofitnih organizacija (2020/2026(INL)) te pouke izvučene iz prijedloga Komisije iz 1992. o stvaranju europskog pravnog oblika za udrugu (tj. europsku udrugu). Međutim, taj je prijedlog naposljetku povučen na temelju kritika država članica (npr. supsidijarnost i neprikladnost pravne osnove u odnosu na njegovo područje primjene i svrhe te zato što, prema njihovu mišljenju, nije dao odgovor ni na jednu dokazanu potrebu, njegove odredbe nisu uzimale u obzir raznolikost nacionalnih zakonodavstava te su udrugama nametale preveliko administrativno opterećenje).

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Prijedlogom se pridonosi političkim ciljevima europskog zelenog plana i digitalnog desetljeća do 2030. Konkretnije, u njemu se razmatra politički prioritet Komisije „gospodarstvo u interesu građana” kojim se doprinosi cilju „gospodarstva koje može u potpunosti odgovoriti na potrebe građana EU-a i time osigurati socijalnu pravednost i blagostanje”. U tom smislu Direktiva je povezana s drugim mjerama Akcijskog plana za socijalnu ekonomiju iz prosinca 2021. s kojima čini paket mjera za socijalnu ekonomiju: prijedlogom preporuke Vijeća o razvoju okvirnih uvjeta za socijalnu ekonomiju u državama članicama i dvama radnim dokumentima službi Komisije o „relevantnim okvirima oporezivanja za subjekte socijalne ekonomije” i o „nediskriminirajućem oporezivanju dobrotvornih organizacija i njihovih donatora: načela koja proizlaze iz sudske prakse EU-a”.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Troškovi potrebni za prilagodbu područja primjene ciljeva održivog razvoja neprofitnim udruženjima i sustava IMI kako bi se omogućila administrativna suradnja među nadležnim tijelima u državama članicama, kako je predviđeno ovim prijedlogom, financirat će se u okviru Programa jedinstvenog tržišta.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

“ Ograničeno trajanje

- “ na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- “ od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

x Neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna⁵⁰

x Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- x putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije;
- “ putem izvršnih agencija

“ Podijeljeno upravljanje s državama članicama

“ Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- “ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile
- “ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- “ EIB-u i Europskom investicijskom fondu
- “ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- “ tijelima javnog prava
- “ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- “ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- “ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.
- *Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

U prijedlogu će se upotrebljavati informatički alati koji se već financiraju iz Programa jedinstvenog tržišta i kojima upravlja Komisija, a to su IMI za administrativnu suradnju među nadležnim tijelima država članica i ciljeve održivog razvoja.

⁵⁰

Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Komisija će prvo izvijestiti Europski parlament i Vijeće o provedbi ove Direktive sedam godina nakon isteka roka za njezino prenošenje, a nakon toga svakih pet godina.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

U administrativnoj suradnji među nadležnim tijelima u državama članicama koja je predviđena prijedlogom koristit će se već postojeći IMI i ciljevi održivog razvoja kojima upravlja Komisija (GU GROW). U tu svrhu predloženom Direktivom proširuje se područje primjene IMI-ja i ciljeva održivog razvoja. Za to je potrebno uvođenje resursa kako bi se IMI prilagodio potrebama predložene Direktive, a za prilagodbu ciljeva održivog razvoja uvođenje dodatnih resursa ne smatra se potrebnim.

Ovim se prijedlogom ne mijenjaju način upravljanja, mehanizam provedbe financiranja, načini plaćanja ili strategija kontrole koji su već uspostavljeni za sustav i koje primjenjuje Komisija.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika*

Glavni utvrđeni rizik odnosi se na vremenska prekoračenja i prekoračenja troškova zbog nepredviđenih problema s implementacijom IT-a u okviru prilagodbe sustava IMI. Taj je rizik ublažen činjenicom da je sustav IMI već uspostavljen i da nadležna služba Komisije ima prethodno iskustvo u prilagodbi sustava novim poslovnim potrebama.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Ovaj prijedlog ne utječe na troškovnu učinkovitost postojećih kontrola Komisije.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Ovaj zakonodavni financijski izvještaj odnosi se na rashode za osoblje i nabavu te se primjenjuju standardna pravila za tu vrstu rashoda.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Program jedinstvenog tržišta	dif./nedif. ⁵¹	zemalja EFTA-e ⁵²	zemalja kandidatkinja i potencijalni kandidata ⁵³	ostalnih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
1.	[03.02.01.02 – Sredstva za upravljanje unutarnjim tržištem]	dif./nedif. =	☐ Da	☐ Da	NE	NE

⁵¹ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁵² EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁵³ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- “ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- “ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj	1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija
---	-------------	---

GLAVNA UPRAVA: GROW			2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	UKUPNO
x Odobrena sredstva za poslovanje										
Proračunska linija: 03.020102 – Sredstva za upravljanje unutarnjim tržištem	Obveze	(1 a)	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850
	Plaćanja	(2 a)	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁵⁴										
		(3)								
UKUPNA odobrena sredstva za GU GROW	Obveze	=1a+1b+3	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850
	Plaćanja	=2a+2b+3.	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850

⁵⁴

Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

x UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850
	Plaćanja	(5)	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850
□ UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)								
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.: višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850
	Plaćanja	=5+6	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7.	„Administrativni rashodi”
--	----	---------------------------

U ovaj se odjeljak unose „administrativni proračunski podaci”, koji prethodno moraju biti uneseni u [prilog zakonodavnom financijskom izvještaju](#) (Prilog 5. Odluci Komisije o internim pravilima za izvršenje dijela „Komisija” općeg proračuna Europske unije), koji se unosi u DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	UKUPNO
GU GROW									
X Ljudski resursi		0,217	0,217	0,155	0,155	0,00	0,00	0,00	0,744
X Ostali administrativni rashodi		0	0,054	0,054	0,054	0,00	0,00	0,00	0,162
UKUPNO GU GROW	Odobrena sredstva	0,217	0,271	0,209	0,209	0,00	0,00	0,00	0,906

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,217	0,271	0,209	0,209	0,00	0,00	0,00	0,906
---	-----------------------------------	-------	-------	-------	-------	------	------	------	-------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	0,642.	0,496	0,309	0,309	0,00	0,00	0,00	1,756
	Plaćanja	0,642.	0,496	0,309	0,309	0,00	0,00	0,00	1,756

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate			2024.		2025.		2026.		2027.		2028.		2029.		2030.		UKUPNO	
	REZULTATI																	
	Vrsta 55	Prosječni trošak	Ne	Trošak	Ne	Trošak	Ne	Trošak	Ne	Trošak	Ne	Trošak	Ne	Trošak	Ne	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
POSEBNI CILJEVI br. 1 i 2																		
Razvoj modula IMI-ja	Informacijski sustav	0,125	1.	0,125	1.	0,125											1.	0,25
Trošak razvoja jedinstvenog digitalnog pristupnika/Vaša Europa	Informacijski sustav	0,150	1.	0,300	1.	0,100	1.	0,100	1.	0,100							1.	0,6
Međuzbroj za specifični cilj br. 1			2.	0,425	2.	0,225	1.	0,100	1.	0,100								0,85
UKUPNO																		

⁵⁵

Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- " Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- X Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	UKUPNO
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi	0,217	0,217	0,155	0,155				0,744
Ostali administrativni rashodi	0	0,054	0,054	0,054				0,162
Međuzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	0,217	0,271	0,209	0,209				0,906

Izvan NASLOVA 7.⁵⁶ višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi								
Ostali administrativni rashodi								
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira								

UKUPNO	0,217	0,271	0,209	0,209	0,209	0,209		1,324
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--------------

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

⁵⁶ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

- " Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- X Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)	1,5	1,5	1	1	1	1	1
20 01 02 03 (delegacije)							
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)							
01 01 01 11 (izravno istraživanje)							
Druge proračunske linije (navesti)							
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)							
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)							
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)							
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)							
Druge proračunske linije (navesti)							
UKUPNO	1,5	1,5	1	1	1	1	1

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	1,5 EPRV za tajništvo komitološkog odbora i za nadzor provedbe prijedloga te za pomoć timu IMI-ja i timu za ciljeve održivog razvoja/Vaša Europa u pogledu doprinosa politikama i poduzećima tijekom provedbe projekta i nakon što modul IMI započne s radom.
Vanjsko osoblje	

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

U prijedlogu/inicijativi:

- X može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

Komisija će upotrijebiti sredstva iz Programa jedinstvenog tržišta za potporu toj inicijativi, proračunska linija 03.020102 „Sredstva za upravljanje unutarnjim tržištem”.

- „ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije, odgovarajuće iznose te instrumente čija se upotreba predlaže.

- „ zahtijeva reviziju VFO-a.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.2.5. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- X ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina N ⁵⁷	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			Ukupno
Navedi tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

⁵⁷

Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

– X Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

– Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

.. na vlastita sredstva

.. na ostale prihode

navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda "

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁵⁸					
			Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	
Članak								

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

--

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

--

⁵⁸ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.